

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 27. AVGUSTA 1964
Leto XVI. — Štev. 34 — Cena 20 din

POMURSKI VESTNIK

IZHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPREJ KOT TEDNIK «LJUDSKI GLAS», NATO OD JULIJA 1952 KOT «OBMURSKI TEDNIK», DO PREIMENOVANJA V SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA ODBORA SZDL OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST KOT TEDENSKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA ČASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE «POMURSKI TISK» V MURSKI SOBOTI — DIREKTOR STEFAN ANTALIC — LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI UREDNIK JOŽE VILD — NASLOV UREDNIŠTVA — MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA UL. 43. TEL. 21-343

UGOTOVITEV OBČINSKE SKUPŠČINE V LJUTOMERU:

Povečani osebni dohodki ugodno vplivajo na proizvodnjo

Odborniki obeh zborov občinske skupščine v Ljutomeru se preteklo soboto obravnavali analizo o izpolnjevanju družbenega plana in proračuna v prvem polletju. Kljub ugodnemu stanju v večini gospodarskih organizacij so bile dane pripombe predvsem na nenormalno velike zaloge v nekaterih podjetjih.

Polletna realizacija je pokazala, da so povečani osebni dohodki stimulatивно vplivali na povečano proizvodnjo. Ta-

ko so v ljutomerskem Imgradu proizvedli v lanskem letu okrog 2 milijona opečnih enot, letos pa računajo, da bo zna-

šala celotna proizvodnja okrog 4 milijone enot. Podobno je v premogovniku Presika, kjer so kljub manjšemu številu zaposlenih dosegli že v prvem polletju boljše rezultate kot lani.

V zvezi z nadaljnjimi nalogami glede realizacije letnih proizvodnih planov je sprejela skupščina priporočila, ki obvezujejo odbornike skupščine, da v delovnih organizacijah na zborih proizvajalcev podrobno obravnavajo celotno proizvodno problematiko, v zvezi s tem pa je potrebno, da v delovnih kolektivih tudi v bodoče vztrajno težijo za realizacijo proizvodnih planov kot za povečanjem osebnih dohodkov predvsem pri delavcih z najnižjimi osebnimi prejemki. Prav tako bo potrebno, da organi upravljanja v delovnih organizacijah analizirajo potrebe po strokovnem kadru, ki naj glede na možnost štipendiranja v bodoče ne bi smelo predstavljati nobene ovire za normalizacijo razmer v proizvodnji.

V MATJAŠEVCIH UREJUJEJO CESTO

Vaščani Matjaševcev na Gorickem urejujejo cesto Matjaševci — Trdkova v dolžini 2 km. Pri urejevanju ceste jim pomaga tudi gozdni obrat KIK »Pomurka«, ki to cesto največ uporablja za odvažanje lesa in drv. Vaščani so že navozili na cesto okrog 230 m³ kamna, v naslednjih dneh pa bodo navozili na cesto še okrog 400 m³ gramoza.

VIDEM OB ŠČAVNICI

Krvodajalska akcija je v Vidmu izredno uspela, saj je bilo skoraj doseženo število prijavljenih krvodajalcev, to je tri sto. Med njimi je bilo tudi več krvodajalcev, ki so dali kri že tudi večkrat, med njimi Pobek Stanko enajstkrat, Bale Franc devetkrat, Ferenc Drago devetkrat in drugi. Videmski primer je vsekakor posnemanja vreden, saj v tem predelu nima ekipa za odvzem krvi nikakršnih težav glede udeležbe in ostale organizacije. Vsekakor je to zasloga delovne organizacije RK. CJ

Kdo bo uredil cesto?

Cesta od Sotine do mejnega prehoda je zelo slaba, posebno še v deževnem vremenu, ko po njej ne more niti osebni avtomobil. Po tej cesti namreč cestno podjetje vozi gramoz iz gramoznice, ki je neposredno ob cesti, vendar doslej

podjetje ni skrbelo, da bi bilo stanje ceste zadovoljivo. Ker pa ta cesta vodi do obmejnega prehoda in se nadaljuje v Avstriji, je pomembna tudi za maloobsejni promet. Cesta je namreč na avstrijski strani asfaltirana, na naši strani pa zelo slaba. Z ozirom na čedalje širši razmah mejnega prometa tudi v tem delu, bo nujno cesto čim prej urediti.

UREJUJEJO VAŠKI DOM

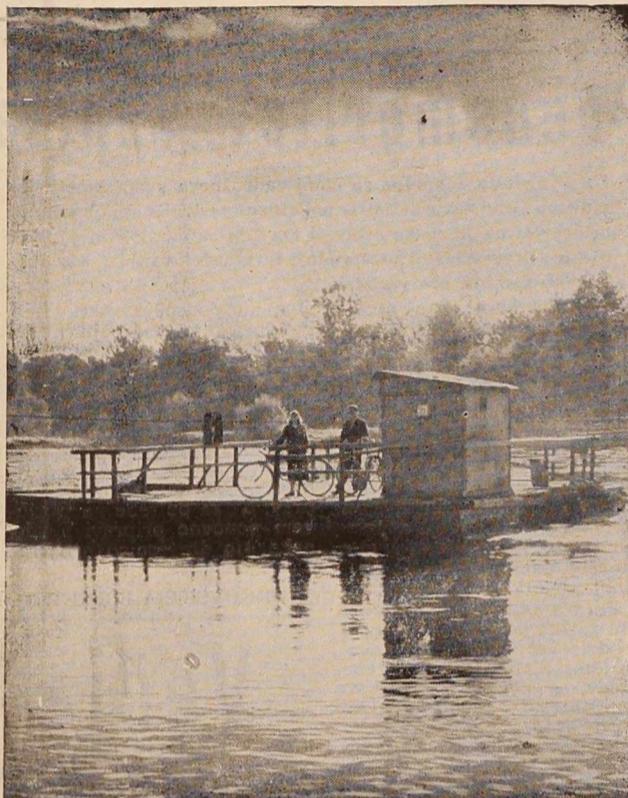
Gasilci v Sotini so nedavno začeli popravljati vaški dom. Nekaj sredstev za ureditev doma je prispevala krajevna skupnost Rogašovci, pretežni del pa gasilci sami. Vendar gasilci zaradi pomanjkanja sredstev ne bodo mogli ometati zunanjih sten doma. To pa bi bilo nujno potrebno, saj dom doslej ni bil na zunaj ometan.

vam priporočam

kolektiv trgovskega podjetja
prekmurski magazin
murska sobota

V »Zarja«, naši dobro založeni poslovalnici, boste našli veliko izbiro metrskega blaga po najnižjih dnevnih cenah

VOLNE, BOMBAŽNE, SINTETIČNE IN SVILENE TKANINE SI IZBERITE V POSLOVALNICI »ZARJA«

Nenađna ohladitev v teh dneh je prinesla dih po jeseni, ki ga je močno čutili ob Muri

IZSELJENSKO SREČANJE V MURSKI SOBOTI

Slovo s solzami v očeh

Preteklo soboto je podružnica slovenske izseljeniške matice v Murški Soboti pripravila srečanje izseljencev, ki so pripotovali v naše kraje po 1. avgustu. Okrog 10. ure dopoldne so se v hotelu »Zvezda« zbrali rojaki, katerih je bilo okrog 75. Največ jih je bilo iz Francije, Kanade in še nekaterih zapadnih držav. Gostujoče je v imenu slovenske izseljeniške matice pozdravil Franc Sebnjanec.

Srečanja so se udeležili nekateri sodelavci podružnice izseljeniške matice v Murški Soboti. Med ostalim so si ogledali obrate tovarne »Mura«. Veliko zanimanje za proizvodnjo so pokazali pri ogledovanju novih strojev in ostalih tehničnih pripomočkov, ki tovarni omogočajo tako veliko proizvodnjo.

Po sedanjih podatkih je letos obiskalo Pomurje okrog 500 ljudi, ki so z zelo različ-

Subotiško gledališče gostuje v Pomurju

Proti koncu tega meseca in v začetku septembra bo gostovalo v nekaterih krajih Narodno gledališče iz Subotice. Predstavili se bodo z dvema odrskima deloma — »Oslovska vprega« in »Adrea«. Priveditve bodo 29., 30 in 31. avgusta ter 1. septembra. Predvidevajo, da bodo gostovanja v Lendavi, Dobrovniku, Prosenjakovcih in Hodošu. Za vse prebivalce, še posebno za tiste, ki so madžarske narodnosti, bosta to pomembni prireditvi v letošnjem letu.

PREMIJE ZA SEME VISOKORODNIH SORT PŠENICE

Zvezni izvršni svet je sprejel sklep, da se letošnje jesen uvedejo posebne premije za seme visokorodnih sort pšenice. Višina premije bo 15 din za kilogram. S tem se bodo ustvarjali ugodni pogoji za zasebnega kmetovalca in kmetijske organizacije, katere bodo rabile seme za setev iz lastne proizvodnje. Premije se bodo izplačale tistim pridelovalcem, ki bodo imeli a test za posamezno sorto pšenice.

Večno živa milijarda

V ljutomerskem Tehnostroju imajo poslovnega partnerja, ki je moral v letošnjem letu plačati Tehnostroju nekaj čez 800 tisoč dinarjev zamudnih obresti za nepravčasno poravnane račune. Poleg tega je isto podjetje (ne Tehnostroj) utrpelo še plačilo sodnih taks, ki verjetno tudi niso preveč nizke.

To je samo eden izmed mnogih primerov, ilustriran s številkami. Na pristojnih sodiščih, ki obravnavajo podobne finančne spore pa bi lahko našli milijonske zneske, ki jih morajo posamezna podjetja plačevati zaradi tega, ker nočejo ali pa ne morejo poravnati svojih obvez pravočasno. Delno tudi zato, so bili pri Tehnostroju in še v nekaterih drugih podjetjih prisiljeni najeti dodatne kredite za normalizacijo proizvodnje, kar pa prav tako povzroča določene stroške. Zaradi pomanjkanja materiala imajo v Tehnostroju tudi 50 nedokonanih traktorskih prikolic.

Ker je na tržišču premalo tekstilnih surovin si je moral Indopol v Ljutomeru zagotoviti zadovoljive količine metrskega blaga za zimsko konfekcijo že v mesecu aprilu in v maju, podobno pa je tudi v mešalnici močnih krmil, kjer so vezani pri nabavi surovin predvsem na uvoz in so prisiljeni kupovati surovine pogostokrat v času, ki za mešalnico kot kupca ni najbolj primeren, vendar je iz poslovnega gledišča interesanten predvsem zato, ker dobijo koruzo ceneje kot na domačem tržišču, prav tako mleko v prahu, ki stane uvoženo 120, domače pa čez 200 dinarjev za kilogram.

Troje ali četvero podjetij ljutomerske občine je imelo na račun drugih zalog ali slabih plačnikov ob polletju zamrznjenih 1 milijardo 782 milijonov dinarjev obrat. sredstev. Povsod pa, kjer se srečujejo s tem problemom, zatrjujejo, da so popolnoma nemočni, čeprav posamezni primeri presegajo običajne poslovne odnose.

Mladina išče zaposlitev

Kljub mrtvilu, ki vlada v naših aktivih, je mladinski aktiv v Bakovcih imel pred kratkim sestanek, katerega se je udeležilo 25 mladincev in mladink. Med ostalim so razpravljali o možnosti zaposlitve mladine, ki je končala obvezno osnovno šolanje. Vodstvo aktivna je ob tej priliki seznanilo mladino, ki je končala samo 6 ali 7 razredov osnovne šole, o prostih delov-

nih mestih za uk. V letošnjem letu si Zavod za zaposlovanje v M. Soboti prizadeva, da zaposli čim več mladine, katera ne želi nadaljevati šolanje ali pa ni uspela najti prostega mesta za uk.

To reagiranje organizacije v Bakovcih velja pohvaliti, ker se je resno zavzela za svoje člane.

Vreme

Okrog 29. avgusta, 2. in 7. septembra padavine, v ostalem lepo vreme.

Dr. V. M.

Grozdje zori, kmalu bo trgatav, a nekaj vročih dni ne bi škodovalo!

UMRL JE TOGLIATTI

V torek se je vsa Italija poslovila od Palmira Togliattija, generalnega sekretarja Komunistične partije Italije, ki je prejšnji teden umrl na Jalti.

Togliatti se je rodil 26. marca 1894, končal pravno fakulteto in skupaj z Antonom Gramscijem ustanovil komunistično partijo Italije. Fašisti so mu večkrat grozili s smrtjo in ga nekajkrat tudi zaprli, ko pa je posebno sodišče obsodilo Gramscija, je leta 1926 postal generalni sekretar partije in to ostal do smrti. Skupaj z ostalimi voditelji italijanskega delavskega gibanja je v času fašistične diktature zapustil Italijo in mednarodno delavsko gibanje nenehno opozarjal na fašistično nevarnost. Leta 1944 se je vrnil v Italijo in bil večkrat član italijanske vlade, med drugim tudi namestnik predsednika vlade. Toda kljub velikemu ugledu, ki ga je užival, ga desničarji niso pustili pri miru. Leta 1948 je neki desničarski atentator streljal nanj in ga huje ranil.

S Togliattijem na čelu je italijanska komunistična partija prebrodila mnoge težave. Prav tako je njegova osebnost mnogo pomenila tudi v mednarodnem delavskem gibanju.

NEMIRI V JUZNEM VIETNAMU

Pred dnevi so nekateri ameriški časopisi objavili poročilo obveščevalne službe, ki izraža mnenje, da v Vietnamu ni mogoče doseči vojaške zmage. Vlada ZDA sicer tega uradno ni komentirala, toda očitno je dovolila objavo. Brez dvoma pa je to spoznanje zanimivo in ga bodo verjetno morali upoštevati pri načrtovanju ameriške politike v jugovzhodni Aziji. Nenavadni spopadi niso prinesli neke večje stabilnosti režimom, ki jih Američani z več milijoni dolarjev dnevno podpirajo. Nguen Kan, ki je užival polno podporo ZDA, je pod pritiskom ljudstva moral odstopiti. Niso mu pomagale niti obljube, ko se je v torek zjutraj zbralo pred vladno palačo 40.000 demonstrantov. Vse večje vmešavanje ZDA v Južni Vietnam pa tudi čedalje močnejše rodi protiameriško razpoloženje, s čimer pa se nenehno tudi krepi narodnoosvobodilno gibanje, ki je prav v okolici Sajgona, glavnega mesta, še posebno aktivno. Opazovalci ugotavljajo, da je sedaj položaj zelo podoben tistemu, kakršen je bil pred enim letom neposredno ob dokončanem obračunu z diktatorjem Ngo Din Diemom. Ali bodo Američani kaj korigirali v svoji politiki, je težko predvideti, očitno pa je, da se jim v Franciji zadovoljno smejijo, saj so jih že prej opozarjali na to, da si bodo opekli prste.

ZANIMANJE ZA KONGO

Vesti iz Konga so večkrat zelo protislovne, vendar pa je iz njih kaj lahko razbrati, da je spopad med upniki in Čombejevimi enotami zelo ogorčen in da Čombeju prihajajo na pomoč vsi njegovi nekdanji zavezniki. Na letališču pristajajo letala s plačanci, ki jih nabirajo v Južni Afriki in drugod, na pomoč mu prihajajo ameriška letala, s pomočjo katerih lahko bombardirajo uporniške položaje in naselja.

Ob taki pomoči se Čombe čuti precej okrepljenega, vendar se morajo vladne enote še vedno umikati, čeprav jim je v nekaterih predelih uspelo, da so zadržali uporniško prodiranje. Iz dneva v dan pa so bolj zaskrbljeni v afriških državah posebno zaradi ameriškega vmešavanja. Afriške države sploh tudi niso naklonjene Čombeju in njegovi vladi, v kateri so tudi tisti, ki so si umazali roke s krvjo prvega kongoškega premiera Lumumbe. Več afriških držav zahteva sklicanje sestanka ministrov organizacije afriške enotnosti, kar opozarja na to, da bodo spričo dogodkov v Kongu zavzele afriške države aktivnejše stališče.

Leto dni je za nami. Z nezmanjšano hitrostjo se bliža čas, ko bomo ocenjevali uspešnost ali neuspešnost našega dela v mladinskih aktivnih. Letne konference ZM bodo v letošnjem letu še toliko bolj pomembne, ker je bila letos dejavnost mladine na primer ni višini. Nove oblike in metode dela ter vsebinsko izpopolnjeni programi so med mladino vzbudili večje zanimanje za delo v organizaciji ZM.

V letošnjem letu je bilo delo v ZM še posebno razgibano. Če omenim samo I. republiško konferenco ZMS, ki je bila v Ljubljani na kateri so razpravljali o socialistični vzgoji mladine. Ta konferenca je sprejela več zaključkov, ki jih ponekod uspešno uveljavljajo. Seveda si ne smemo

metati pesek v oči in si moramo priznati, da obstojajo aktivni, ki ravno temu vprašanju socialistične vzgoje mladih posvečajo premalo pozornosti. Te aktivne bo potrebno v bodoče ideološko podpreti in jim z raznimi predavanji omogočiti, da bodo sami pri-

bolj pogosto pa so uprizorili kakšno odersko delo, priredili plesne in razna športna srečanja. Med ostalim velja omeniti, da se aktivni na vasi zmeraj bolj zanimajo za možnosti zaposlitve, ali nadaljnega šolanja svojih članov, kar je tudi v interesu družbe, da se v

izkušnje so nam pokazale, da so mladi bili samo na papirju, da se je le redki ojmučil ter se prijavil za razpravo. Šolska mladina v naši občini nas je letos dvakrat posebno razveselila. Prvič so bili uspehi konec šolskega leta zadovoljivi, drugič pa so let-

delom in aktivirati svoje člane.

Vsa ta dejavnost se je odvijala v obdobju predkongresne aktivnosti Zveze komunistov, ki je toliko bolj pomembna in častna. Stevilni mladi komunisti, ki delajo v mladinski organizaciji, so s svojimi predlogi in napotki često usmerili delo mladine.

Pri tako razgibanem delu mladine med letom ni bojazni, da konference ZM ne bodo uspeli. Temeljite priprave so že v polnem teku. V okviru teh priprav bo občinski komite ZMS v Murski Soboti organiziral prve dni v septembru plenum o pripravah na letne konference. V nekaterih podjetjih je že vse nared, ker bodo izvedli konference v prvih dneh septembra.

Mladina soboške občine pred letnimi konferencami

čeli čutiti potrebo po tovrstni izobražbi.

Vaška mladina, na katero včasih pazljivo, je v letošnjem letu v zimskih mesecih pokazala voljo do dela. Stevilna predavanja, ki so jih včasih organizirali sami ali s pomočjo mladinskega komiteja polnoštevilno obiskana. Najšola za življenje, so bila

okviru razpoložljivih delovnih mest zaposli čim več mladih.

Mladina v gospodarskih organizacijah se je za volitve v samoupravne organe letos pripravila temeljite. Predlagani so bili tisti člani, ki si bodo prizadevali, da se bodo čim bolj izpopolnjevali, ker le v tem primeru bodo lahko sodelovali v razpravi. Dosedanje

ne konference na šolah bile tako vsebinsko kakor tehnično dobro pripravljene. To nam kaže, da je mladina na šolah v letošnjem letu storila korak naprej pri delu v mladinski organizaciji. Seveda pa se ne smemo s temi uspehi zadovoljiti, temveč morajo komiteji na šolah takoj v začetku šolskega leta začeti z

S SEJE ZADRUŽNEGA SVETA KZ GRAD

Preusmeritev v pitanje goved

V nedeljo dopoldne so člani zadrúžnega sveta kmetijske zadruge Grad razpravljali o polletnem periodičnem obračunu, pripravah na jesensko setev, o razvoju sadjarstva in o pitanju prašičev in lastni proizvodnji in v sodelovanju z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci.

Planirani letni plan proizvodnje v vrednosti 340 milijonov dinarjev je bil v prvem polletju dosežen s 145 milijoni dinarji, kar je manj kot v istem obdobju lani, in to predvsem zaradi tega, ker kmetijska zadruga letos ni več odkupovala lesa, s čimer je lani ustvarila v prvih šestih mesecih 25 milijonov dohodka. V prvem polletju je bil zabeležen padec pri odkupu živine napram istemu obdobju lani za 15 odstotkov. Zasebni kmetijski proizvajalci so namreč lani zaradi pomanjkanja krme prodali večji del telet tako, da letos ni bilo toliko pitane živine na prodaj, kot je to predvideno v planu odkupa.

Vse kaže, da bo v drugem polletju na področju kmetijske zadruge mnogo več govede živine in bo plan odkupa do konca leta uresničen. Na realizacijo polletnega plana je dokaj neugodno vplivala tudi neizkoriščenost strojne parka v prvih štirih mesecih. Kmetijska zadruga ima pripravljenih 8 ha površin za nove sadovnjake, katerih pa zaradi pomanjkanja kvalitetnih sadik ne more zasaditi. V prvem polletju ustvarjeni čisti dohodek je enak lanskoletnemu v istem obdobju. Osebnih dohodki se niso povečali, vendar v kmetijski zadruzi ni zaposlenih, ki bi prejimali osebne prejemke pod 25 tisoč dinarjev mesečno.

S pripravami na jesensko setev so že začeli. Predvidoma bodo zasejali deset ha površin s pšenico in lastni proizvodnji in najmanj 200 ha površin v proizvodnem sodelovanju. Semena imajo zagotovljena, gnojila pa imajo že na zalogi. Strojni park bo po mlačvi, ki jo bodo kmalu končali nared, težave jim dela le pomanjkanje traktorjskih gum.

Na seji zadrúžnega sveta so poudarili, da bi bilo potrebno v skladu z razvojem sadjar-

stva na področju zagrube in na gorickem področju misliti na drevesnico, kjer bi lahko vzgajali kvalitetne sadike. Po tem, ko je KIK »Pomurka« o-pustil drevesnico pri Gradu, je kmetijska zadruga primorana iskati sadike v Hrvaški, katerih kvaliteta pa ni najboljša. Morda bi bilo zato prav, da za potrebe na Gorickem ponovno pripravi nekdo nekdanjo drevesnico pri Gra-

du, katere površina sedaj ni najbolje izkoriščena.

Cene krmilom za prašiče so se v zadnjih mesecih povečale povprečno za 15 din po kg, medtem ko se je odkupna cena svinjskemu mesu povečala le za deset din po kg. Ker pa je potrebno za 1 kg prirastka na teži dati prašiču 4 kg krmil, je torej vzreja prašičev nerentabilna. Zato so sklenili na seji zadrúžnega sveta, da se bodo v prihodnje preusmerili na pitanje živine, tako v lastni proizvodnji, kakor v proizvodnem sodelovanju z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci.

V TRGOVSKEM PODJETJU »MERKUR«

Večja skrb za kadre

Trgovsko podjetje »Merkur« v Murski Soboti posveča čedalje večjo skrb izobraževanju članov svojega delovnega kolektiva, kar je pokazala pred dnevi tudi razprava na seji upravnega odbora podjetja.

Po razpravi o pravilniku o štipendiranju in o izobraževanju članov delovnega kolektiva, so člani upravnega odbora sklenili, da naj bi se v jeseni vpisalo v dvoletno poslovodsko šolo 13 članov delovnega kolektiva. Podjetje bo obiskovalcem te šole, ki deluje pri Šolskem centru za blagovni promet v Murski Soboti, povrnilo stroške šolanja in jim omogočilo, da bodo v popoldanskem času nemoteno obiskovali šolo.

Zaradi vse širšega maloobmejnega prometa, katerega ugodni vpliv je čutili tudi v trgovini, so na sestanku upravnega odbora menili, da naj bi v jesensko-zimski sezoni okrog 35 članov delovnega kolektiva obiskovalo začetni oziroma nadaljevalni tečaj nemškega jezika. Podjetje bo iz svojih sredstev krilo posameznikom vse stroške šolanja, tistim članom delovnega kolektiva, ki bodo aktivno

obvladati tuji jezik, pa bo odobrilo tisoč dinarjev dodatka k mesečnim osebnim prejemkom. Članom delovnega kolektiva, ki so končali poslovodsko šolo, pa se povečajo osnovni osebni prejemki za 10 odstotkov.

V skladu s povečano skrbjo za kadre, je trgovsko podjetje »Merkur« letos sprejelo v svoje poslovne 22 učencev v trgovini. V »Merkuru« menijo, da bi bilo potrebno v Murski Soboti, morda v sodelovanju z Delavsko univerzo, organizirati seminar za kadre, ki učijo učence v trgovini (poslovodje). Na seminarju naj bi se poslovodje seznanili s pedagoškimi načeli in metodami dela z učenci v trgovini.

Končno so na seji upravnega odbora razpravljali tudi o pripravah na sodelovanje na Pomurskem sejmu v Gornji Radgoni. Trgovsko podjetje »Merkur« bo na sejmu sode-

Gasilci na Cvenu so v nedeljo dobili motorno brizgalno in jo takoj preiskusili na »mokrih« vajah

Mostičarji v Dolnji Bistrici

Se iz nepozabnih šolskih let, iz pouka zgodovine se vsi spominjamo naših prapra... pradedov, ki so v močvirnatih predelih postavljali svoja bivališča na kolih, zabitih v močvirsko blato. Tako je bila nad vodo, sredi jezera, včasih vsa vas. Zgodovina tudi pravi, da so iz obrambnih razlogov tako »locirali« svoja naselja. Po dvignem mostu so hodili na »šihte«. Lovili so divjad, nabirali gozdne sadeže...

Minila so stoletja, tisočletja, morda tudi več. Čas se je spremenil in ljudje z njim. Zakaj vas morim s to lekcijo zgodovine?

Pred dnevi sem se ustavil v Črensovcih, v kmetijski zadruzi, ki kot zgleđa išče notranje rezerve. Člani zadrúžne sindikalne podružnice so rekli: »Postavimo na mrtvem rokavu Mure ribiški dom. Sli se bo mojemu turizem, če nam bo kaj »nesel« dobro, če pa ne, bo pa tudi dobro. Ribiški dom, bo potem rekreacijska točka samo za nas.« Napisali so kup prošnje, potem pa pljunili v dlani in začeli zabijati hrastove kole v »bereg«. To so opravili čisto sami in prostovoljno. Ko sem si zadnjič ogledal že vidne sadove njihovega dela, sem moral priznati, da jim volje ne manjka. Nekaj čez sedemdeset kolov so zabili dva metra globoko v zemljo. To bi bilo enostavno, če ne bi bilo nad tema dvema metroma zemlje še dva metra vode. Pa vendar, koli so zabiti in prvi obrisi ribiškega doma vidni.

Sindikalna podružnica kmetijske zadruge Črensovci namerava uporabljati ribiški dom prvenstveno za svoje člane, na voljo pa bo tudi turistom, lovcom in ribičem. Dom bo imel restavracijo s približno 60 sedeži, lovsko-ribiško sobo, kuhinjo in sanitarije. Dom bo obkrožala terasa, s katere bodo vodile do vode stopnice za kopalce in pristaše veslaškega športa. (Ribiški dom kot obrat zadruge namerava kupiti namreč tudi večje število čolnov.)

Kot sem izvedel v črensovski zadruzi, bo nov ribiški dom v Dolnji Bistrici zlahka postal konkurent ostalim turističnim točkam v Pomurju. In spet bodo ljudje hodili preko mosta na mostišče. Pa naj še kdo trdi da se zgodovina ne ponavlja. Joži Sabjan

OBVESTILO

PRIČETEK POUKA NA OSNOVNIH SOLAH V MURSKI SOBOTI

Solski pouk se bo pričel za vse učence osnovnih šol v Murski Soboti v soboto, 5. septembra 1964

Vsi učenci I. in II. osnovne šole ter novovpisani za I. razred naj pridejo tega dne ob 8. uri na svojo dosedanje šolo, kjer bodo razporejeni po rajonih. Naknadni vpis novincev bo po rajonih na vseh treh šolah.

Ravnateljstva I., II. in III. osnovne šole v Murski Soboti

„UNIVERZAL“ : ŠTIPENDIJE

Komisija za štipendije pri delavskem svetu TRGOVSKEGA PODJETJA »UNIVERZAL« LENDAVAL razpisuje za šolsko leto 1964-65

DVE ŠTIPENDIJI

za šolanje na ekonomski srednji šoli — II. letnik (1 moški in 1 ženska)

Kandidati morajo predložiti pismene prijave najkasneje do 10. septembra 1964 upravi Trgovskega podjetja »Univerzal« v Lendavi.

Starši - otroci - dijaki!

Pričetek šolskega pouka je tu. Nabavite si čimprej šolske knjige, zvezke in ostale šolske potrebščine, katere vam nudijo v bogati izbiri in po konkurenčnih cenah knjigarn:

- Dobra knjiga v Murski Soboti
- Vesna v Lendavi
- Knjigarna in papirnica v Ljutomeru
- Knjigarna in papirnica v Gornji Radgoni

Knjigarna Dobra knjiga v Murski Soboti ima na zalogi veliko izbiro raznih instrumentov in glasbil: harmonike, klarinete, trobente, kitare, violine, električne harmonije itd.

- OD 1. SEPTEMBRA
- POSEBNA IZDAJA
- SPORTSKIH NOVOSTI
- ZA SLOVENIJO

Na štirih posebnih straneh bo poročalo 65 stalnih dopisnikov

Vse o športu v Sloveniji

V posebni izdaji za Slovenijo bodo prinašale Sportske novosti poročila z več kot 70 nogometnih, košarkarskih, odbojgarskih in rokometnih tekem.

Oprema ovira proizvodnjo

Pred dnevi je delavski svet v »Panoniji« v M. Soboti razpravljaval o polletnem periodičnem obračunu ter o pravilniku o delitvi osebnih dohodkov v zvezi z nedavnim povečanjem cen.

Clani delavskega sveta so ugotovili, da so rezultati, doseženi v prvem polletju, zadovoljivi. Planirani polletni dohodek je bil presežen za 5,4%. Vrednostni obseg proizvodnje v prvem polletju je bil torej ugoden, medtem ko količinski obseg ni bil dosežen. Fizični obseg proizvodnje v prvem polletju je nekoliko izpadel zaradi nekaterih težav, ki jih imajo v podjetju.

Proizvodnjo nenehno ovira pomanjkanje surovin, ki jih na jugoslovanskem trgu ni vedno na voljo. Drugi faktor, ki neugodno vpliva na gospodarjenje v podjetju, pa je dokaj zastarela oprema. Delovni kolektiv se trudi, da bi že do službene stroje zamenjal z novimi. Nedavno so dobili novo univerzalno stružnico, v prihodnje pa bodo dobili še hidravlično stiskalnico. Z namestitvijo teh strojev se bo stanje znatno izboljšalo in pričakujejo, da bodo zaostanek v količinski proizvodnji v drugem polletju lahko nadoknadili. Omenjeni novi stroji pa odpirajo kolektivu tudi nove možnosti za proizvodnjo novih in kvalitetnejših proizvodov.

Delavski svet je sklenil, da bo v zvezi s povečanjem cen napravil potrebne korekture v pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Tako bodo zaposlenim, ki imajo osebne prejemke okrog 25 tisoč dinarjev, povečali število točk tako, da bodo njihovi osebni prejemki povečani v povprečju za okrog 2.500 dinarjev. Zaposlenim z višjimi osebnimi prejemki bo to povečanje na mesec znašalo od 1.500 do 2.000 dinarjev. Povečane osebne prejemke bodo zaposlenim izplačali v mesecu avgustu. Sicer pa je gibanje osebnih dohodkov v tem podjetju letos zelo ugodno, saj znaša povprečni osebni dohodek 36 tisoč dinarjev, medtem ko je bilo lansko povprečje okrog

25 tisoč dinarjev. Clani delavskega sveta so nadalje razpravljali še o potrebi po izboljšanju delovne discipline na delovnem mestu.

-iž.

SPET ENKRAT O »TURNISKI TOVARNI CEVLJEV:

V obratu »Planike« so dobro začeli

Kombinat »Planika« Kranj — obrat Turnišče je začel s proizvodnjo 13. maja letos. V obratu je zaposlenih 99 ljudi, večji del tistih, ki so prej delali v »INLO« Turnišče. Po likvidaciji podjetja »INLO« je kombinat »Planika« iz Kranja ustanovil v Turnišču svoj obrat. Proizvodnja v novem obratu »Planike« je začela v prostorih prejšnjega podjetja »INLO« in s stroji, ki so tukaj ostali.

V mesecu maju so začeli proizvodnjo v novem obratu z artiklom »Mojca« (rockenrolke). Ta izdelek so delali tudi v naslednjem mesecu. V mesecu juniju so imeli plan 10 tisoč komadov, izdelali pa so 15.700 komadov. Predvideni plan so torej prekoricali več kot za 50 odstotkov. V juliju je celotni kolektiv turniškega obrata bil na dopustu in z delom so začeli ob koncu meseca. Toda tokrat so začeli s proizvodnjo jesenskih ženskih čevljev, v posebnem obratu s copatarni pa že izdelujejo tudi sobne copate. Dnevni plan proizvodnje je 300 parov jesenskih ženskih čevljev in 200 parov sobnih copat. V prvih dneh postavljenega plana niso dosegli, toda sedaj gre čedalje bolje in vsi v obratu so prepričani, da bodo postavljeni plan uresničili. Pričakujejo, da bodo v začetku prihodnjega leta pričeli s proizvodnjo »Flex« obutve, seveda na novih strojih, ki že čakajo v skladiščih Kombinata »Planika« v Kranju. V obratu pravijo, da bodo kmalu, ko bodo imeli potrebna denarna sredstva, zamenjali stare in odslužene stroje z novimi. Takrat bo delo lažje, kvalitetnejše in hitreje.

Povprečni osebni prejemki zaposlenih v turniškem obratu v juniju so znašali 33 tisoč dinarjev. To povprečje bo verjetno ostalo tudi v naslednjem obdobju, seveda odvisno od prizadevnosti članov delovnega kolektiva. Preden so odšli na dopust, je Kombinat »Planika« vsem članom delovnega kolektiva izplačal 10 tisoč dinarjev regresa.

Lepe poletne srajce v presenetljivo veliki izbiri

PRODAJNI SERVIS

Modna hiša

LJUBLJANA · MARIBOR

Nekoč, danes in jutri

Puonci, nekoč vas, kakršnih srečamo v Pomurju več, zadnje čase močno spreminja svoj videz. Tej spremembi daje glavno obeležje tovarna opeke, obrat za predelavo kremenčevega peska in moderna kmetijska proizvodnja, ki nudijo zaposlitev in stalni kruh domačemu človeku.

Obiskali smo tovarno opeke v Puoncih. Ob tej priliki nam je nekaj več o opekarni povedal obratovodja tovariš Janža Franc.

Ugodni naravni pogoji in potrebe so že v starih časih narokovale, da so prebivalci iz teh predelov izdelovali opeko. Seveda, zelo primitivno (ročno), kakor še danes delajo opeko na kmetini.

Okrog leta 1905 so bili postavljeni prvi temelji sedanje opekarnice. Ročni in sezonski način proizvodnje je skozi vrsto let ostal nespremenjen. Takšno stanje je ostalo vse do

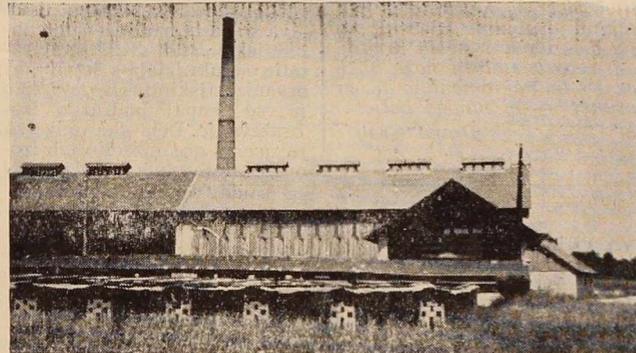
Za izboljšanje kvalitete so v letu 1960 nabavili nove predevalne stroje, bager »vedričar«, zračni agregat in agregat za strešno opeko.

Pri sedanjih kapacitetah tovarne znaša planirana letna proizvodnja 4 milijone 300 tisoč enot. Realizacija polletnega plana znaša 1 milijon 200 tisoč. Plan v prvem polletju ni bil dosežen zaradi objektivnih razlogov. V mesecih januar-februar so adaptirali peči. Tudi ostala dva meseca, marec in april je bila proizvodnja manjša, ker temperatura in ostali vremenski pogoji niso ustrezali tovrstni proizvodnji. Predvidevajo, da bodo v drugi polovici leta izdelali 3 milijone opek.

Sedaj je zaposlenih 103 delavcev. Od teh je 46 stalno zaposlenih, ostali pa sezonsko. Osebni prejemki so se v primerjavi z lanskim letom povečali za 50 odstotkov. Proizvodi spadajo pod kontrolo cen, katere kontrolira zvezni zavod za cene v Beogradu. Cena opeke se je v letošnjem letu dvignila in na osnovi tega so lahko v opekarni zvišali osebne prejemke.

Glavna ovira proizvodnje je sušenje, katerega mislijo v perspektivi petih let rešiti z gradnjo 4 komorne umetne sušilnice. V sušilnici bi v večji meri sušili samo tankostenaste proizvode. Povpraševanje po opeki je vedno večje, zato bodo v perspektivi povečali proizvodnjo še za polovico sedanje. Pri tem pa bo potrebno poiskati še tako male rezerve, ki bi omogočile povečati proizvodnjo. Z dograditvijo komorne sušilnice bo tovarna omogočen prehod na kontinuirano proizvodnjo skozi celo leto, ki bo omogočala zaposlitev več stalnih delavcev.

Z oprostitvijo nekaterih datjav v gospodarskih organizacijah je opekarni ostalo 8 milijonov sredstev, katera bodo porabili za sklade. Masa osebnih dohodkov se je povečala za 8 odstotkov.

Opekarna v Puoncih

dinske organizacije, kar je pogoj, da bo živilo tudi družabno in družbeno-politično življenje. Zaposleni v turniškem obratu pa menijo, da bi v Turnišču potrebovali zdravnika in zobozdravnika, vsaj dvakrat v tednu. Zaradi tega pač, ker je Turnišče precej veliko naselje in je izguba na delovnem času v obratu zaradi bolniških izostankov precejšnija.

K. Sukič

leta 1945. Razvoj proizvodnih sil je tako napredoval, da se je moralo ročno delo umakniti in pričel se je strojni način izdelave. Opekarna se je potem iz leta v leto modernizirala, tako je bil v letu 1947 postavljen nov agregat za izdelavo zidne opeke. Pomembno je v tem letu omeniti tudi elektrifikacijo opekarnice in dograditev nove sušilne lope. V takratnih časih se je na kvaliteto manj pazilo kakor danes.

ŠOLSKE ODBOR EKONOMSKE SOLE V MURSKI SOBOTI razpisuje vpis v 1. letnik

ODDELKA ZA ODRASLE V MURSKI SOBOTI

Pogoji so razvidni z oglasne deske na šoli. Prošnje sprejemamo do vključno 4. septembra 1964.

GOSPODARSKO — PROPAGANDNI PRISPEVEK O LENDAVSKEM INDIP-U — INDUSTRIJI DEŽNIKOV IN PLETENIN —

V prvem polletju: ZNAMKA 1962

letno izvozno obveznost presegli za dvakrat

V Tovarni dežnikov in pletenin v Lendavi je izredno dinamično prizadevanje po vključevanju v mednarodno delitev dela. Na tem področju je do sedaj dosežen tudi izreden uspeh, saj bi po planu morali letos izvoziti za 31.500 dolarjev pletenih izdelkov, dosedaj pa so jih izvozili že za 90.000 dolarjev. Kvalitetne pletenine izvažajo v Sovjetsko zvezo, Kanado, Holandijo, Anglijo in ZDA. Značilnost njihovega izvoza je v tem, da pošiljajo v Sovjetsko zvezo svoje izdelke v večjih količinah, na zapadno tržišče pa predvsem sortirane izdelke. Prizadevajo si tudi za izvoz dežnikov in pričakujejo, da bodo v tem uspehi prihodnje leto.

Kaže tudi, da jim bo že letos uspel start na eno milijardo din bruto dohodka, saj so si letni plan finančne realizacije (815 milijonov din) že v prvem polletju izpolnili s 57,8%, kar pomeni, da so v primerjavi z lanskim enakim časovnim obdobjem ustvarili za 26,2% več denarnih sredstev. Doseženi finančni uspeh v I. polletju postane še bolj očigleden, če povemo, da so v letošnjem prvem polletju dejansko dosegli finančni uspeh iz celotnega leta 1962.

V podjetju so se odločili tudi za načrtno proučevanje domačega tržišča. Skupno z »Mehaniko iz Lendave in sorodnim podjetjem »Vis« iz Varaždna so naročili ustrezen elaborat pri Zavodu za tržišna istraživanja Beograd-Zagreb. Pročili bodo potrebe jugoslovanskih mest in večjih industrijskih središč kot tudi potrebe jugoslovanskega podeželja, upoštevajoč pri tem sedanjo proizvodnjo, naraščanje prebivalstva v bodočnosti in še vrsto drugih odločilnih momentov. Strokovna študija jim bo služila za orientacijo v perspektivnih proizvodnih prizadevanjih.

Napovedujejo že tudi nove izdelke — zložljive dežnike za moške, ki so izredno praktični zlasti za pošlovne in druge ljudi, ki mnogo potujejo. Zložljivi dežnik lahko ima potnik v aktovki ne glede na trenutne vremenske razmere, pa so zaradi tega izključena vsaka presenečenja.

Lendavi ima podjetje sodobno opremljeno trgovino, kjer prodaja vse lastne izdelke, poleg njih pa še izdelke renomiranih tovarn »Nada Dimić« iz Zagreba, »Lisce« iz Selnice in tovarne nogavic iz Polzele. 1. julija odprta prodajalna v Lendavi je prav gotovo pomembna pridobitev za domače potrošnike. V kratkem pa nameravajo z izdelki teh renomiranih podjetij založiti tudi svojo poslovalnico v Mariboru.

Podjetje je letos sodelovalo na številnih večjih in lokalnih modnih prireditvah, med katerimi naj omenimo Gostinski sejem v Mariboru, Sejem mode v Ljubljani, Modno revijo v Beogradu, Zagrebski velesejem itd., vse z namenom, da bi se s svojimi izdelki čim bolj približalo domačemu potrošniku. Sodeluje pa tudi pri običajnih modnih revijah, ki jih prirejajo večji odjemalci njegovih izdelkov. V prihodnosti nameravajo v podjetju uveljaviti izvirno demonstracijo svojih modno-kreativnih prizadevanj.

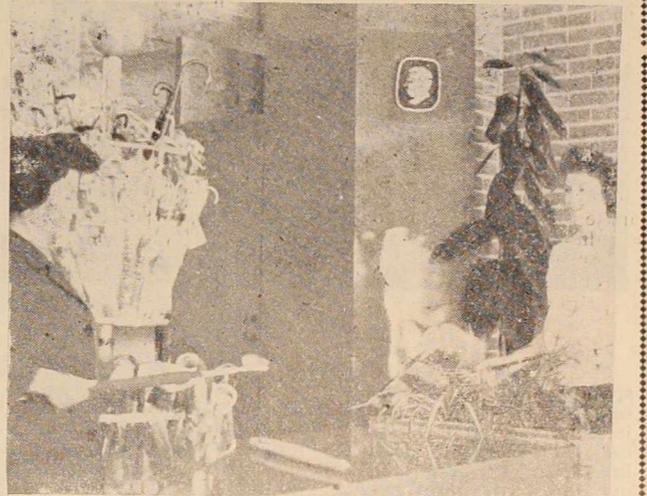
V letošnji fazi rekonstrukcije podjetje namerava sodobno opremiti pletilski obrat, prihodnje leto pa bo prišla na vrsto dežnikarna. Letos zaposlujejo povprečno 285 ljudi, medtem ko je znašalo lansko povprečje 247 zaposlenih. Po namestitvi novih dopolnilnih strojev z izvozno obveznostjo pa bodo lahko izdatno povečali zmogljivost tega obrata in zaposlili še 100 delavcev, pretežno ženskih, kar je v bližnji perspektivi tudi pomemben obet za lendavsko občino.

Vzponedno z izboljšanjem finančnih rezultatov in večanjem delovne storilnosti pa v podjetju tudi povečujejo osebne dohodke zaposlenih. Lani so znašali neto osebni dohodki

29,5 milijona din, letos v I. polletju pa so že dosegli povečanje za 20 do 25%. Medtem ko je bila lani startna osnova v proizvodnji 17 do 20 tisoč din, je letos že 30 tisoč din. V podjetju so letos močnejše uveljavili regresivno politiko delitve, kar

ovrednotenih delovnih mestih, da služijo mesečno 40 tisoč din in tudi več. Letos v I. polletju so se povečali povprečni osebni dohodki na zaposlenega od lanskih 28.800 na 29.544 din, razen tega pa so zaposleni ob koncu polletja prejeli še 1,5 plače iz naslova kompleksnega nagrajevanja v delovnih enotah. Tudi draginski dodatek so v podjetju uveljavili regresivno, kar pomeni, da so delavci z nižjimi osebnimi dohodki prejeli več.

Tovarna dežnikov in pletenin v Lendavi se bo v kratkem preimenovala v INDIP Lendava (Industrija dežnikov in pletenin Lendava), predvsem iz praktičnih razlogov,

V lendavski prodajalni lendavske INDIP (F.: A. Abraham)

pomeni, da so doživele pomembne korekture predvsem nižje postavke. Z obstoječimi instrumenti delitve (80% osebni dohodek, 20% skladi) so se izdatneje vzpodbudili prizadevanje zaposlenih po večji storilnosti, saj je na primer ob sedanji startni osnovi omogočeno delavkam na višje

pa tudi zaradi tega, ker bo v novem imenu širše zaobsežno sedanje in še zlasti perspektivno poslovno in proizvodno prizadevanje podjetja. S.K.

KZ »NAPREDEK« ŠTIPENDIJA:

Upravni odbor KMETIJSKE ZADRUGE »NAPREDEK« PROSENJAKOVCI razpisuje štipendijo

za enega slušatelja na Višji agronomski šoli v Mariboru

Interesenti naj pošljejo pismeno prošnjo s priloženim življenjepisom.

V poštevh pridejo absolventi kmetijske šole ali drugih podobnih šol.

Dom počitka Lukavec: NAMESTITVE

DOM POČITKA LUKAVCI, pošta Križevci pri Ljutomeru, razpisuje prosti delovni mesti:

- medicinske sestre s popolno srednjo šolo in vsaj enoletno prakso in
- kmetijska delavca (za delo na polju in pri živini), nekvalificiranega

Nastop službe po dogovoru. Plača po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov zavoda.

Samsko in družinsko stanovanje bo na razpolago ob nastopu službe.

Mačehovski odnos do materinščine

Ni kaj reči, ljutomerski radioamaterski klub je lepo izdelal maketo domačega mesta. Razstavili so jo v eni izmed izložb na osrednjem mestnem trgu. Brez dvoma se ustavi marsikateri mimoidoči in si z zanimanjem ogleda kopico razstavljenih predmetov. Toda vsakogar, ki vsaj malo ljubi marsikateri mimoidoči in si z zanimanjem ogleda kopico razstavljenih predmetov. Toda vsakogar, ki vsaj malo ljubi marsikateri mimoidoči in si z zanimanjem ogleda kopico razstavljenih predmetov. Toda vsakogar, ki vsaj malo ljubi marsikateri mimoidoči in si z zanimanjem ogleda kopico razstavljenih predmetov.

jo javnega izražanja. Če bi naj našli primere, bi jih bilo zaradi njihove raznovrstnosti preveč. Vzemimo samo novo, za pomurske razmere reprezentativno turistično točko: terminalno kopalnico v Moravcih. Nad nekaterimi kabinami so nabili provizorični napis: »Kabina za preslačit«, nad vhodom v moške sanitarije pa: »možki! Tista lična, elegantna tablica za »možake« je šla brez dvoma skozi mnogo rok, toda nepojmljivo je, zakaj se ni nihče spomnil in zamenjal tisto nesrečno črko?

...? »Izdelano od...?«
Ta ljutomerski primerek še ni edini pojav. Ko bi le bil! Javni napisi pri nas marsikje kar silijo k domnevi, da so njihovi avtorji praviloma ljudje, ki nimajo veliko pojma niti o čistosti jezika, kaj šele ljubezni do njega. Kakšen odnos ima majhni slovenski narod do svojega tako občutljivega jezika, ne moremo soditi samo po tem, kako se izraža v najčistejši literaturi, ampak tudi v splošnejši rabi, zlasti še javni, h kakršni vsekar spadajo najrazličnejši napisi po naseljih.

Niti v Murski Soboti niti po drugih krajih Pomurja se ne moremo pohvaliti s skrbnost-

Morda bo kdo mnenja, da smo dlakocepci. Bili bi, če bi šlo za spodrsnjaje, ki jih storimo, ko ni časa za premislek ali v podobnih primerih. Kadar pa gre za etiketo naše ljubezni do jezika, ali pa vsaj SPOSTOVANJA do njega, za prvo etiketo, ki jo lahko nemudoma dobi vsak domači popotnik, kadar se giblje mimo takih znamenj spakedranščine, ne smemo biti popustljivi. Sicer pa, kaj bi tožili nad takimi drobnimi stvarmi, ko pa z jezikom v naših uradih, da, celo v statutu naše občine — če naj omenimo le en primer — ni mnogo bolje!

Drago Grah

Enotna politična šola

Na posvetovanju, ki ga je pred dnevi sklicala Delavska univerza v M. Soboti, so predstavniki občinskih vodstev ZKJ, ZM, občinskega sindikalnega sveta in DU razpravljali o družbeno-političnem izobraževanju v soboški občini v sezoni 1964-65.

Ugotovili so, da so bili v minuli sezoni na področju družbeno-političnega izobraževanja doseženi zadovoljivi uspehi, pomanjkljivosti, ki so se pojavile v tem izobraževalnem sistemu, pa narekujejo nekatere spremembe v prihodnji sezoni, tako v vsebinskem kot v organizacijskem pogledu. Doseženi uspehi so namreč družbeno-politično izobraževanje odvijalo v večernih političnih šolah, v mladinski šoli, izobraževalne družbeno-politične seminarje pa je organiziral tudi občinski sindikalni svet in SZDL. Vse te izobraževalne oblike so imele posebej sestavljene programe, ki pa se v vsebinskih osnovah bistveno niso razlikovali. Posamezna vodstva so za te izobraževalne oblike iskala tudi svoje predavatelje, se ukvarjala s številnimi organizacijskimi težavami, kar je vse skupaj podražilo izobraževanje. Delavska univerza je sicer v organizacijo teh izobraževalnih oblik vložila mnogo truda, vendar je prav raz-

likost oblik in metod dela v mnogočem otežkočala organizirano delo.

Zaradi tega so sklenili, da bo v naslednji sezoni pri delavski univerzi enotna politična šola z več oddelki. Ta šola bo osnovna oblika družbeno-političnega izobraževanja v občini. Za vse oddelke bo sestavljen enoten osnovni program, h kateremu bo v posameznih oddelkih dodana še tista tematika, ki je slušateljem najbolj potrebna, oziroma tista predavanja, ki jih bodo predlagale ideološke komisije pri občinskih vodstvih družbeno-političnih organizacij. Šola bo imela tudi enotno vodstvo, medtem ko bodo v oddelkih vodje oddelkov. Predavateljski aktiv bo enoten za celotno šolo. Izbira kadrov za oddelke politične šole pa bo poverjena družbeno-političnim organizacijam, vodstvom gospodarskih delovnih organizacij, delovnim organizacijam družbenih služb, medtem ko bo de-

lavška univerza skrbela za vsa organizacijsko tehnična vprašanja in delovanju te izobraževalne oblike.

Finansiranje šole bo enotno iz sredstev delavske univerze. Ta sredstva pa se bodo formirala iz tistih sredstev, ki jih bodo družbeno-politične organizacije odstopile delavski univerzi. Družbenopolitične organizacije so namreč doslej imele namenska sredstva za to vrsto izobraževalne dejavnosti zagotovljena v svojih proračunih. Po novem načinu pa naj bi občinska skupščina v prihodnje ta sredstva dodelila delavski univerzi. Sprejet je bil tudi predlog, da naj bi delovne organizacije za člane svojih delovnih kolektivov pokrile stroške same tako, da bi skoraj v celoti lahko šola prešla na način samofinansiranja. Le za slušatelje iz delovnih organizacij družbenih služb naj bi sredstva prispevala občinska skupščina ali posamezne družbeno-politične organizacije. Na tak način bo seveda potrebno za politično šolo, pa četudi bo imela tri ali štiri oddelke, mnogo manj sredstev, kot je bilo potrebno doslej.

V sezoni 1964-65 naj bi pri delavski univerzi delovala politična šola s štirimi oddelki. Dva začetna oddelka in en nadaljevalni bi bili v Murski Soboti, začetni oddelk pa naj bi bil tudi v Petrovcih ali v Beltincih oziroma na Cankovi. V te oddelke bi morali tokrat kadrovati več ljudi z vodilnih položajev, predsednikov delavskih svetov ali upravnih odborov, kakor tudi odbornike občinske skupščine ter člane vodstev družbeno-političnih organizacij.

K. Sukič

- KAMGARN OBLEKE
- DELAVSKE OBLEKE
- SUKNJIČI—SAKOJI
- ŽENSKÉ GOTOVE OBLEKE
- LILION PLASČI
- ŽENSKI JESENSKI PLASČI
- VETROVKE
- OTROSKE OBLEKE
- HLACE
- OSTALO ŽENSKO IN MOŠKO BLAGO

po ugodni ceni samo pri »Merkurju« — poslovalnica »Tkanina« v Murski Soboti na Titovi cesti pri Hotelu »Central«.

DELAVSKA UNIVERZA LENDAVALNA PRED NOVO SEZONO

Mnogo, pa vendar ne dovolj

Program delavske univerze v Lendavi za sezono 1963-64 je v celoti izveden; na zahtevo občanov so ga morali celo razširiti. V glavnem obsega delo lendavske delavske univerze naslednja okvirna področja: ideološko politično, družbeno-ekonomsko, poljudnoznanstveno in splošno ter strokovno področje.

V okvir prvga spadata večerni politični šoli, ki sta delovali v Lendavi in Crensovcih od začetka novembra 1963 pa do sredine marca 1964. Ob dobri organizaciji in tesnem sodelovanju občinskega komiteja ZK sta obe šoli uspešno končali s poukom, saj je šola absolviralo 50 slušateljev. V isti okvir spada tudi mladinska politična šola v Lendavi, katero je delavska univerza organizirala v sodelovanju z občinskim komitejem ZM in je bila ena najuspešnejših. Zal so bila politična predavanja na vaseh zelo redka.

V družbeno ekonomskem področju je DU Lendava sodelovala z enako institucijo iz Murske Sobotice v organiziranju tečaja za kmetijske strokovnjake v Rakičanu.

Med najbolj obiskana predavanja na vaseh šteje lendavska DU predavanja v okviru šol za starše. Te so bile dvo-

stopenjske in organizirane v enajstih vaseh lendavske občine. 82 predavanj je obiskalo 3.750 staršev. Zelo dobro obiskane so bile tudi šole za življenje, ki so bile v Odrancih, Dobrovniku, Vel. Polani, G. Bistrici in Petišovcih. Na vaseh so organizirali tudi zdravstvena predavanja, katera je poslušalo 7.740 občanov ali povprečno 150 vaščanov vsako. 58 kmetijskih predavanj so ilustrirali s filmi. V povprečju je poslušalo vsako predavanje 71 kmetovalcev.

V okviru delavske univerze deluje v Lendavi tudi tretji letnik ESS. Delavska univerza pa še skrbi za obrambno vzgojo prebivalstva in s potujočim kinom gostuje po vaseh.

Kot je povedal upravnik DU v Lendavi Jože Kuzma, so v minuli sezoni napravili veliko, pa vendar ne dovolj. Saj vsem željam občanov niso mogli ustreči. Najtežji problem jim predstavlja organizacija klubskega življenja v Lendavi sami. V sled pomanjkanja prostorov tudi knjižnica ne deluje kot bi lahko, mladina pa se shaja v gostilnah, kjer dobi prav malo (ali pa nič) kulture. Z odhodom posadke naše armade iz Lendave se je ponudila možnost in objektivni pogoji za solidno klubsko

življenje. Namreč zgradba, kjer so bili doslej vojaki, je kot nalašč za institucijo kot je DU. Prostori so funkcionalno razporejeni, tako da bi v isti stavbi lahko bili seminarji, knjižnica s čitalnico, večja soba za televizijske predstave in klubske večere ter drugo.

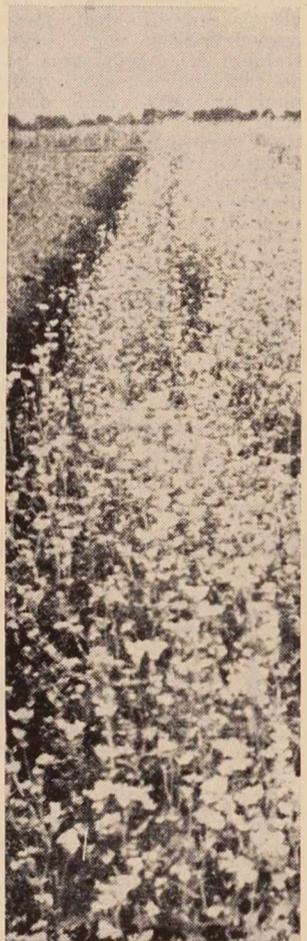
Delavska univerza Lendava je pripravila že obširen program za naslednjo sezono. Ta daje poudarek predvsem izobraževanju zaposlenih tako s strokovne plati kakor tudi z družbeno politične.

-an-že

SLAPTINCI

Prejšnjo nedeljo je prostovoljno gasilsko društvo Slaptinci prevzelo v upravljanje novo motorno brizgalno. Svečanosti so razen vseh gasilcev videmskega sektorja prisostvovali tudi predstavniki občinske gasilske zveze. Novo brizgalno so v Slaptincih že nujno potrebovali, saj njihov gasilski avto že več let ne odgovarja namenu, ker je iz leta 1923 in je eden prvih gasilskih avtomobilov v Sloveniji. Sredstva za brizgalno so zbrali deloma vaščani sami, največji delež pa občinska gasilska zveza. Po svečanosti pa so bile sektorske gasilske vaje.

CJ

Ajda cvete, toda v Pomurju iz leta v leto manj

Mladinci—mladinke!

LESNO PREDELOVALNA SOLA MARIBOR—TEZNO razpisuje za šolsko leto 1964-65 sprejem

30 učencev

za poklic: strojni obdelovalec lesa; površinski obdelovalec lesa; obdelovalec lesa — sestavljalec.

Učna doba traja tri leta. Vsem učencem je zagotovljena mesečna nagrada. Pogoji za sprejem je dovršena osnovna šola.

Prošnji kolkovani s 50 din, priložite spričevalo o dokončani osnovni šoli, rojstni list in življenjepis.

Ravnateljstvo šole.

Odnos do potnikov pa tak!

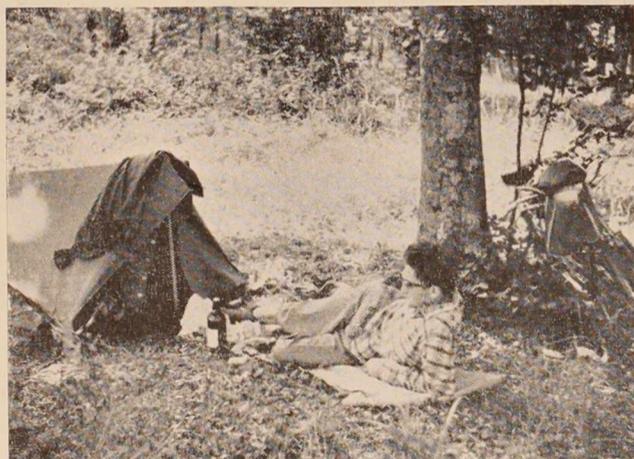
Tovariš urednik!

V nedeljo, dne 2. avgusta 1964 sem v Rogošovcih v Prekmurju vstopila v Prekmurju vstopila v avtobus, ki pelje v smer Murska Sobotica in zasedla prazen sedež takoj za šoferjem avtobusa predvsem iz razloga, ker vožnje v zadnjem delu avtobusa ne prenesem, pa tudi zato, ker je bilo zelo malo potnikov in reflektanta za ta sedež ni bilo. Ko je vstopil sprevodnik avtobusa tov. Kikec Viljem, me je brez vsakega dogovora nadrl »marš nazaj«. Vljudno sem ga vprašala, če je ta sedež rezerviran ali se tu ne sme sedeti, odgovor je bil »to ni važno, te vržen iz avtobusa«. Na tako skrajno ozmerjanje sem sedež zapustila in sedla na zadnji sedež v avtobusu. Sedež, katerega sem zapustila, je ostal prazen vse do pred M. Sobotice, saj se je ob tem času peljalo zelo malo potnikov.

Potniki, ki so se peljali z menoj, so se nad takim vedenjem zgražali, posebej že zato, ker sem na tej progi potovala prvič in sprevodniku sploh nisem poznana. Smaram, da je to zoper potnika nedostojna in groba kršitev, ko uporablja neprimerne besede in nepoznanega potnika ogovarja s ti in celo, da potnika, ki v redu plača potnino, hoče vreči iz avtobusa.

S spoštovanjem

Serec Irena

Tako sta »taborila« naša novinarja

Cesa vsega se ljudje ne spomnijo! Mogoče in nemogoče, bedasto in pametno, prijetno in neprijetno... Tak je tudi moj kolega. Neprestano ima neke ideje, katere lahko uvrstimo v vse zgoraj našete, pa tudi v tiste nenašete privednike, ki se zaradi nekega »bontona« na časopisnem papirju ne dajo napisati.

Torej, ta moj kolega je živi vrelec idej (mogoče si je zaradi tega izbral novinarski poklic?). Tisti četrtek, ko smo se pripravljali, da bi spočeli novo številko časnika, je bil izreden (moj kolega namreč!). V atomskem dvajsetem let-

ju, ko se vsak vajenec vozi najmanj na mopedu, se on spomni: »Po mojem, pravim, da bi bilo, po mojem, zelo zanimivo potovanje s kolesi. In sicer, prevoziti bi bilo potrebno najmanj 200 km po Pomurju.« ! ! ! ! ! Pravijo, da je potovati pametno. Sam sem verjetno podpovprečen človek, ker nisem znal presoditi, ali je, čmariti se v avgustovski vročini na kolesu in spotoma požirati tone prahu, genialno ali idiotsko. Da to nisem prav ocenil, se vidi tudi po tem, da sem v to potovanje privolil. Pa kaj, nekateri smo že taki, da smo v službi metle, do-

Kolovratil po zemlji sem naši

ma pa copate. Vedno vsi govoriti ne moremo, nekdo mora tudi delati.

Prišel je dan najinega odhoda. Vso kramo — od šotora pa do žepnih robcev za prehlad — sva naložila na najini tehnično nepregledani kolesi, žalostno pogledala nežni del redakcije in odrinila. Komaj so se nama noge navadile na enakomerno poganjanje, že sva na Tišini zagledala gostilno. Seveda, kadar sva v službi, ne pijeja. Mimo gostilne pa je nisva mogla. Kolega je »strokovno« ugotovil, da so ležaji na njegovem kolesu popolnoma suhi in da taki verjetno ne bodo vzdržali turneje. Z ugotovitvijo sem se strinjal in zapeljal na dvorišče gostilne ter se razkomotil v slenci brajde. Takrat pa...

Zlomek, spet sem napačno razumel. Kolega je mislil resnično mazanje ležajev in je, namesto z mano v gostilno, zavil v trgovino. Čez čas je s stekleničko olja prišel k meni in se zanimal, kako je z mojimi ležaji. Ker sem jaz moje že namazal, sem mu prijazno pojasnil, da so ležaji v kolesu (mojem) še vedno suhi. Z obredno zbranstvijo se je lotil tudi mojega kolesa. Ehh, je pač tako, sem premišljeval in nadaljeval z »mazanjem«. Kmalu sva končala in določila

smer.

Na poti proti Radgoni me je kolega prijateljsko poučeval: »Na poti, kjer trošiš veliko kalorij, ni priporočljivo piti alkohola. Alkohol slabi moč mišic, hitro se upehaš, pa znojiš se nenormalno. Prikimaval sem mu in mislil na suhe ležaje. Kako, da se ti vrage ne znojijo?

»Najbolje je«, je nadaljeval, da piješ oranžado, limonado.

Izobražen človek, ta moj kolega, sem sam pri sebi zaključil.

In spet: »Kupiti morava stekleničko in oranžni sirup. S tem se bova med vožnjo krepčala. Takoj ko prideva v Radgono, bova kupila primerno stekleničko. Seveda, biti mora nezlomljiva.

Ojej, brat, zdaj je po tebi, sem pomislil. Da le ne bi sanitarna preveč gostiln zaprta. Te so tvoje edino upanje. Kajti spomnil sem se očeta, ki se je ob košnji vedno krepčal s slivovko ali pa vsaj s šmarnico. In, če spet napačno ne sklepam, tudi takole kolovratenje po pomurskih grapah in rebrih ni lahko delo.

Končno: Radgona! Podala sva se v lov za nezlomljivo stekleničko. Pravim lov, ker je vse tako izgledalo. Pretaknila sva vsako trgovino, pa če je prodajala plastične mase a-

li ne; menda sva bila celo v trgovini z usnjem. Stekleničke pa nikjer.

Potolažila sva se z mislijo, da jo dobiva v kaki vaški trgovini. Do Ščavnice je šlo skoro tako kot namazano. Pri »Križanu«, kjer sva malo »mazala«, sva določila novo smer in sicer — Vzhod. Prav zaprav se je najina turneja šele tu začela. Korajžno sva pritiskala na pedale, od časa do časa pa sva vgriznila v strmino. Ridasta cesta naju je vodila mimo zaslekov, kjer so pakale stare »diselovke« in poganjale nenasitne mlatilnice. Ob vsaki trgovini sva se ustavila in povprašala po steklenički iz plastične mase. Rezultat: stekleničke iz plastične mase nima mo! Se sreča, da se ne hranimo s plastično maso!

Počasi sva začela razmišljati o prenočevanju. Seveda ni ostalo samo pri razmišljanju. Razvila se je živahna diskusija, ki so jo prekinjali oblaki prahu ostajajoči za avtomobilu. V takih trenutkih sva oba molčala ali pa grdo govorila na račun neobzirnih voznikov in komunalnih služb ob enem. Vendar ti oblaki prahu le niso bili tako nekoristni. Po nekaj urah zapraševanja sva bila oba veliko manj lačna. Sicer naju je prah ščegetal v grlu in grizel po tilniku, toda mi-

sel, da bova do večera prispejala do Mure ter se pošteno okopala, je pregnala tudi to neprijetnost.

Nadaljevala sva z diskusijo in med izvajanjem mojega kolege sem izvedel, da je potrebno kraj za kampiranje zelo pametno izbrati. Da ne sme biti preveč ob vodi, ker so tam komarji in da ta nadležni mrčes dela predvsem v drugi izmeni, to je popoldne in zvečer. In da ti dvakrat pije kri — takrat, ko jo pije in takrat, ko bi potepajoča duša rada spala pa jo izvidniški poleti, ki so spremljani z ne preveč prijetnim brencanjem, motijo. »Sprejela sva sklep«, da bova postavila šotor v bližini pitne vode, v bližini kakega naselja in na suhem terenu.

Pod jelšo v bližini Razkrižja sva razgrnila zemljišče in iskala pitno vodo. Priznam, da sem v topografiji bolj slab in kolega nisem preveč močil. Hotel sem mu pomagati in mu pokazal neki znak, on pa me je grdo pogledal in rekel, da je tisto pošta. Po tem neuspehu sem topografijo v celoti prepustil njemu. Našel je izvir, svečano položil kompas na zemljo, naravnal zemljevid in rekel: Dobrih šest kilometrov od tu, severovzhodno, je izvir pitne vode. Kraj bo za

Pričakovanje — dolgo 9 kilometrov

Nedelja, dne 30. avgusta 1964 bo pomenila za apaško dolino veliko. Tega dne bodo namreč predali svojemu namenu 9 km nove asfaltirane ceste Podgrad — Črnci. »Ta cesta,« je dejal pred dnevi predsednik krajevnih skupnosti Apače Jurij Zagar, »je največja pridobitev za apaško dolino!«

Apače in vsi ostali kraji ob cesti Podgrad — Črnci se pripravljajo na nedeljo: hiše v Apačah dobivajo prijetno zunanje lice, TVD Partizan hiti z urejanjem fasade svojega doma, dočim je glavna tema vsakega razgovora na cesti, ob vsakem srečanju: cesta in samo asfaltna cesta. Občani vasi Apače, Lutverci, Plitvice, Segovci, Lešane, Nasova, Črnci, Mahovci so doslej prispevali za asfaltiranje ceste 700 tisoč dinarjev, skupno pa bodo dali okrog 2 milijona, kar predstavlja po 3 tisoč dinarjev za vsakega odraslega občana v omenjenih vaseh.

Predsednik krajevnih skupnosti v Apačah je našemu sodelavcu dejal, da si krajevna skupnost prizadeva tudi za ureditev pokopališča in mrtvašnice. Občani so predlagali prav tako ustanovitev frizerskega salona, toda zanj nimajo primerne prostora. Če bi imeli dovolj sredstev bi si omislili tudi skupno pralnico in hladilnico. Prav bi bilo, če

bi vaščanom pomagal pri tem tudi kombinat, ki ima na apaškem področju veliko zemlje. Ni pa mogoče trditi, da kombinat ni pokazal nobenega razumevanja za asfaltiranje ceste, saj je s svojimi vozili zastoj navozil na cesto ves gramoz.

Krajevna skupnost ima več odborov, ki pa po mnenju predsednika krajevnih skupnosti Jurija Zagarja še niso dovolj aktivni. Pri tem se postavlja vprašanje pristojnosti teh odborov. Odbor za socialna vprašanja bi imel sicer dovolj dela, toda največkrat se zgodi, da posamezne primere rešuje pristojni občinski organ preveč samostojno, ne da bi z več razumevanja prepustil odločanje temu družbenemu organu. Podobno je z odborom za komunalna vprašanja, ki doslej ni mogel na čisto z vprašanjem kako in koliko naj prispeva za urejanje vaških in poljskih cest poleg vaščanov tudi kombinat.

V Apačah deluje tudi precej močna krajevna organizacija

ZB NOV. Trenutno šteje okrog 100 članov. Letos za dan vstaje so organizirali partizansko srečanje, podobne prireditve pa so imeli tudi vsa pretekla leta.

V nedeljo dopoldne bo v Apačah svečano razpoloženje. Po osmi uri zjutraj bo krenila iz Radgone proti Apačam po novi asfaltirani cesti povorka motornih vozil, v Apačah pa bodo nastopili poleg drugih radgonski godbeniki in gasilski okteti.

OSKRBOVANCIZ LUKAVEC NA IZLETU

Pred kratkim je organizirala uprava doma počitka v Lukavcih pri Ljutomeru enodnevni izlet v termalno kopalnišče Vučkovec pri Strigovi. Izleta se je udeležilo 45 oskrbovancev. V prijetnem razpoloženju je dan hitro potekel in ko so se vračali, so izrazili željo, da bi organizirali še več podobnih izletov. Stroške za izlet so delno krili oskrbovanci, nekaj pa je primaknila tudi uprava doma.

TURIZEM LENDAVSKE OBČINE V PERSPEKTIVI:

Trije turistični predeli

Ko smo doslej govorili o turizmu v Pomurju, smo po navadi lendavskega področja izpustili. Tisto malo prehodnih turistov res ni bilo omembe vredno. S pravilnim pojmovanjem turizma v širšem smislu

POPRAVILI BODO CESTO

Vaščani Kuzme so pred nedavnim začeli popravljati cesto od občinske ceste v Kuzmi do mejnega prehoda. Cesta je dolga 3 km, vaščani pa so sklenili, da jo bodo popravili s prostovoljnim delom. Na zboru volivcev so namreč sklenili, da bo vsak prispeval 7 delovnih dni za popravilo ceste.

DELOVODSKA SOLA ZA LESNO - PREDELOVALNO STROKO MARIBOR - TEZNO razpisuje za šolsko leto 1964-65 sprejem

kandidatov v I. letnik

Sola traja dve leti. Pouk bo v popoldanskem času tri do štirikrat na teden. Kandidatom izven Maribora izposluje šola ustrezno zaposlitev v času študija.

Pogoj za vpis je kvalifikacija v lesni stroki odnosno poklicna šola.

Prijave sprejema do 15. septembra 1964 Lesno-predelovalna šola Maribor—Tezno. Kandidati izven Maribora naj v prijavi navedejo, če želijo imeti zaposlitev.

Ravnateljstvo šole

Prejšnjo nedeljo so v Cezanjecih odprli stanovanjski blok.

pa se tudi na vzhodnem predelu Pomurja postavlja vprašanje, ima turizem v lendavski občini perspektive? Iz izkušenj ne moremo sklepati, ker jih ni. Pogledamo pa lahko naravne možnosti.

Začnimo kar na občinski meji — Bukovniškem jezeru. Kdor je v prejšnjih letih in letos hodil v tej idilični dolini, je prav gotovo opazil mnogotere spremembe. Pred leti so bili redki tisti ljubitelji prirode, ki so na svojo mlečno belo kožo lovili sončne žarke na obali Bukovniškega jezera. Razumljivo. Le kdo se bo namakal v sicer zdravi vodi, toda v nezdravem obreznem blatu v družini žabjega rodu.

Pravim, prav redki so bili ti junaki, največkrat člani taborniških druženj. Sprememba med prejšnjimi in letošnjim letom pa je občutna. Ze ob delavnikih ne zmanjka kopalcev, ob nedeljah in praznikih pa jih kar mrgoli. Seveda se letos ne sončijo v bodeči travi, ne gazijo blata (vsaj v toliki meri ne). Urejeni mostički in lesen pomol so sicer drobne malenkosti, vendar so bili nujni. S tem pa Bukovniško jezero še ni postalo rekreacijsko središče. Mnogo mu še manjka.

Kot obljublja lendavska občinska skupščina in obrat KIK, ki je glavni investitor bodočih turističnih objektov ob jezeru, bo tudi to »mnogo« nekoč, v perspektivi urejeno.

Naravni pogoji Bukovniškega jezera nudijo možnost ureditve sodobnega turistične-

ga centra. Z nasipanjem jezerskega, vsaj na površini enega hektarja, bi jezero do kraja usposobili za kopanje. Rezultati gojitve rib so ugodni, tako tudi športni ribolov ne bi smel manjkati. Južno od jezera se razprostira travnik, kot nalašč za športna igrišča. In še primeren gostinski objekt, pa bi lahko govorili o novem turističnem centru. Ob vsem tem so največji problem investicije, ki pa tudi ne bodo problem, če bo v nas količak podjetnosti in pravičnega pojmovanja gospodarske veje — turizma.

Drugi za turizem primeren kraj je okolica Mure. To so opazili tudi črensovski zadrugarji, ki že gradijo na rokavu Mure v Dolnji Bistrici ribiški dom. S prihodom vsako leto večjega števila tujih lovcev v naša lovišča je tudi ta gradnja zelo verjetno upravičena. Stala bo takorekoč sredi »delovnega področja« lovcev.

Tretji turistični predel bi naj bila Lendava sama, ali točneje, lendavske gorice. V okolici Lendave so beli rudarji večkrat naleteli na tople izvire vode. Kazalo bi tudi te izkoristiti. Nekje v podnožju goric zgraditi kopalnišče s toplo in hladno vodo, obenem urediti cesto v gorice, kjer bi lahko bila tipična zidanka lep gostinski objekt, privlačen s prekmurskimi in madžarskimi narodnimi specialitetami. Izleti v okolico pa bi naj dopolnjevali počitniški dan v Lendavi.

J. Šabjan

Nedelja, 30. avgusta 1964
8.00 Veseli tobogan; 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo I; 10.00 Se pomnite tovariši... Julka Grlec: Raje je imel domovino, kakor svojo družino; 11.15 Vedre melodije z zabavnimi orkestri; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo II; 13.30 Za našo vas; 15.05 — 19.00 Danes popoldne; 20.00 Fran Lhotka: Vrag na vasi; 20.50 Sportna poročila; 21.00 Melodije v izloženem oknu; 22.10 Godala v noči.

Ponedeljek, 31. avgusta
8.05 Polke in valčki na tekočem traku; 8.30 Tako pojo in igrajo v Sofiji; 9.00 Za mlade radovedneže France Adum: Se zadnje snidenje s podvodnimi ribiči; 9.15 Slovenske narodne; 10.35 Naš podlistek — Bomba za Heidericha I; 11.15 Pozor, nimaš prednosti; 12.15 KN — Mg. pl. Janez Kromar: O zdravljenih rastlinah; 14.05 Glasbeni avtomat; 16.00 Vskak dan za vas; 18.00 Poročila, aktualnosti doma in po svetu; 18.45 Na mednarodnih krizopotjih; 20.00 Revija slovenskih izvajalcev zabavne glasbe; 22.10 S popevkami po svetu.

Torek, 1. septembra
8.05 Jugoslovanski pevci popevk; 9.00 Počitniško popotovanje Leopold Suhadolčan — Potovanje slona Jumba; 9.30 Četrtr ure z ansambлом Boruta Lesjaka; 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — Ing. Ciril Remic 42-urni tednik pri gozdno-gospodarskih organizacijah; 14.20 Srbske narodne pesmi in kola; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Vskak dan za vas; 17.05 Poletni sprehodi z orkestri zabavne glasbe; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 20.20 Radijska igra Branislav Wiernik: Marjan; 20.45 Melodije iz filmov; 22.10 Plesna glasba.

Sreda, 2. septembra
9.00 Svet skozi sončna očala; 9.20 Zvočni mozaik; 10.30 Človek in zdravje, Dr. Marija Dekleva: Glistavost in njen pomen za človeško zdravje; 11.15 Pozor, nimaš prednosti!; 12.15 KN — Ing. France Lombergar: Posvet sadjarskih strokovnjakov na Štajerskem; 14.05 Glasbeni avtomat; 16.00 Vskak dan za vas; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.45 Kulturna transverzala; 2.00 Iz naših studiev; 20.35 Richard Wagner: 1. dejanje opere »Tristan in Izolda«; 22.10 Nočni mozaik zabavne glasbe.

Četrtek, 3. septembra
8.25 Českoslovaška zabavna glasba; 9.00 Počitniško popotovanje; To je napisal mali Laponec Aslak Aslaksen Eira — I del; 9.15 »Vesele počitnice«; 11.15 Pozor, nimaš prednosti!; 12.15 KN — Janko Lipovec: Najpogostejše bolezni v sadnih skladiščih; 14.05 Novi posnetki Koroškega akademskega okteta; 14.20 Listi iz albuma z zabavnimi melodijami; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Vskak dan za vas; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Turistična oddaja; 20.00 Četrtrkov napev domačih pesmi in napevov; 21.00 Večer umetniške besede Ema Starčeva; 22.10 Jazz s posebnim programom.

Petek, 4. septembra
8.05 Majhni zabavni ansambli; 9.00 Pionirski tednik; 9.30 Slovenski pevci popevk; 10.15 Nekaj narodnih in domačih viž; 10.35 Naš podlistek — Bomba za Heidericha — II; 11.15 Pozor, nimaš prednosti!; 12.15 KN — Ing. Rado Linzner: Letošnje izkušnje z žitom na našem Agrokombinatu; 14.05 Glasbeni avtomat; 16.00 Vskak dan za vas; 17.05 Poletni sprehodi s pevci zabavne glasbe; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 20.00 Trideset minut v studiju 14; 20.30 Pesmi o morju — II del; 21.15 Oddaja o morju in pomorsčakah.

Sobota, 5. septembra
9.00 Počitniško popotovanje; To je napisal mali Laponec Aslak Aslaksen Eira — II del; 9.15 Pripovedka o pasji družinici in še nekaj pesmi; 9.30 Zabavna glasba iz Sovjetske zveze; 10.15 Jugoslovanski pevci popevk; 10.30 Pesmi in plesni jugoslovanskih narodov; 11.15 Pozor, nimaš prednosti!; 12.15 KN — Ing. Nada Puppis: Krava naj oteli vsako leto; 14.05 Za ljubitelje narodno-zabavne glasbe; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Vskak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Vedri uvodni takti; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Prizori iz Verdievega »Othella«; 18.45 Novo v znanosti; 20.00 Srečanje z Gershwinom; 20.30 Sobotni večeri v naših krajih; 21.15 Plesni zvoki; 22.10 Oddaja za naše izseljence.

prenočevanje primeren, ker je ob izviru gozdiček. Po enem kilometru bova morala čez potok. Pa ne bo težko, brv je označena.

Ubrala sva jo med njivami. Kolovoz je od metra do metra bolj izginjal in nazadnje sva se peljala že po travi. Nejeverno sem pogledal sopotnika, toda pogled, ki ni trpel ugovora, me je pomiril. S kolesom se je težko voziti po travi, toda, če na zemljevidu stoji, da mora biti tukaj kolovoz, je že prav tako. Napredovala sva zelo počasi, kajti trava je postajala vse večja in nazadnje me je že dregala v stegna. Ravno takrat, ko sem hotel izraziti svoje mnenje o geografiji, topografiji in vseh topografskih znanostih, sva zagledala potok. Kolega je zmagoslavno dvignil glavo in junaško pomendral se tiste bilke, ki so bile na poti do potoka. Kdor zna — zna, sem sramežljivo priznal in se poglaval na njim. Ob potoku bi skoraj trčil v kolegovo kolo, ki je ležalo v travi, lastnik pa je buljil v gosto porasli breg potoka. Gledam povešeni nos topografista in gosto grmovje, ki priča, da v ta kraj le malokrat stopi človeška noga. Hotel sem že vprašati, če je grmovje prekrilo brv, ker je ne vidim, pa sem skromno menil:

»Verjetno sva se zmotila.«
»Kaj, zmotila! Na karti je točno označena brv na tem mestu. In, če je na karti, mora biti tudi tukaj!«
Seveda bi mogla biti. Pa,

kaj, ko je karta bila izdelana pred osmimi leti. Brvi seveda ni bilo. Morda je bila, pa jo je zob časa oglodal, kak večji naliv pa je opravičil še z ostanke.

Spremenila sva kurs za 360 stopinj in se vrnila do prvega križišča, kjer sva zavila po dobro izvoženi poljski poti in molče požirala dvigajočo se prah. V daljavi so se spet pokazali obrisi potoka. S še večjo ihto sva pognala kolese in kmalu pristala — na brvi. O tem prehodu ne bi dajal nobenih izjav. Bil sem presušen od zunaj pa tudi od znotraj in želel sem si samo tekočine, pa čeprav bo to samo voda. Čez čas sem si dovolil vprašati, kje da zdaj je tisti izvir. Odgovor pa se je ponudil kar sam. Zagledala sva namreč hišo in ob njej vodnjak.

Spet ni bilo nič s kempom. Prispela sva že do Mure, primerne prostora pa še vedno nisva našla. Povsod je bilo ali prevlačno ali pa je bilo komarjev toliko, da bi naju čez noč do kosti oglodali, oprostite, izsesali. Krvavo rdeča svetloba sonca naju je opozorila, da je konec dneva blizu. Nekaj časa sva se še potikala po obrežju Mure in ker tudi v suhi strugi ali »kontrabandski poti«, kakor jo je imenoval veliki topografist, ni bil primeren kraj za taborjenje, sva pol ure pred zatonom sonca prešla Muro in nadaljevala z iskanjem na levem bregu. Rahla meglica je pokrivala vedno bolj umirajočo se pokrajino, ko sva začela postav-

ljati šotor. Pred tem pa sva premerila vse travnike od Bistric pa do obeh Polan. V trdi temi sva sedla na vlažno travo in večerjala. Seveda potovanju primerno — marmelado, kruh in oranžni sirup mešan s kislo vodo. Stekleničke iz plastične mase nisva dobila, zato sva delala mešanico kar v »slatinšček«, kateremu sem jaz po nerodnosti še pravočasno odtrgal grlo. Pa mi ni bilo žal (ker ga je plačal kolega) le vsako »mazanje« je bilo povezano z nevarnostjo.

Končno sva se zavezala v šotor, misleč da bova tako varna pred »krvoločnim« mrčesom. Toda ti vrabi so naju že čakali v šotoru. Meneč, da jih bom z dimom pregnal, sem šotor do kraja napuhal. Komarjem pa ni bilo nič. Le midva bi se skoraj zadušila. Kašlja je in preklinjajoč tobačne varne je kolega potegnil svoje okostje iz šotora. Pridružil sem se mu še jaz in tako uživajoča pristen močvirski zrak sva sedela pod jelšo ter opazovala kakih sto metrov travnika, ki je bil med nama in gozdom.

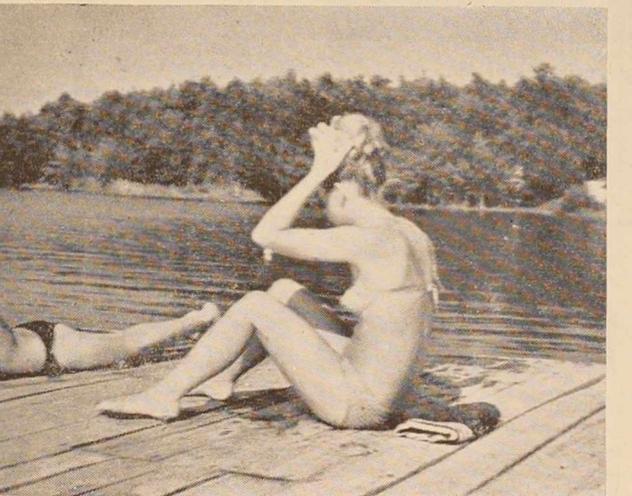
Luna je s slabotnimi žarkmi prebadala meglico in delala pokrajino pravljico lepo. Napletla sva pogovor o vrazeverju, divjih lovcih in še o drugih ekspanatnih zastraševanju. Ko sem bil ravno sredi zgodbe o pred leti ubitem div. lovcu, mi je beseda zastala v grlu. Na robu gozda sem v mesečini zagledal postavbo človeka. Ovijala ga je rahla megla, zaradi

česar nisem mogel razločiti, če ima puško ali samo kol. Utihnil sem in z nemo kretljivo pokazal na silhueto. Kolega se je zdrznil. Ugotavljala sva, kdo bi mogel biti. Po vsej verjetnosti divji lovec! Negibno je stal in mesečina mu je lila na glavo, kjer sva razločila celo kapo.

Ni me ravno prevečkrat strah, toda, takrat sem zaskrbljeno vprašal, če ve, kje je moj nož. Ker se prikazen ni premaknila celo uro, sva se nekoliko pomirjena skušala spraviti v šotor. Toda, zlomek! Ko sva se obrnila, sva podobno

postavo zagledala na drugi strani travnika, kamor sva do sledj obračala hrbta. Ta je bila le kakih trideset metrov od naju.

Spominjam se, da sem ves trd, trdi so bili tudi lasje, obstal na mestu in buljil v prikazen. Megla se je še bolj zgozdila. Po prestanem prvem strahu sem pogledal bolj natančno in ugotovil, da je divji lovec ali karsizebodi, nekoliko kriv. Gledam in gledam in ugotovim, da je to suho deblo vrbe. Tudi kolega je gledal; enkrat skozi očala drugič spet brez njih. Nekoliko negotovo

Ob Bukovniškem jezeru

se je pridružil mojemu mnenju nisva mogla. Ko sva pozabila na strahove, sva občutila, nju. Toda tako kmalu zaspati kako nama nemilo silijo med rebra vrbove veje, s katerimi sva si postlala.

No, noč sva le nekako preživela (spala sva bolj malo) in ko sva se do dobra pregrela na jutranjem soncu, sva se kar na slepo obrnila proti Lendavi. To, da potujeva proti Lendavi, sva opazila šele po nekaj urni vožnji skozi gozd. Namreč, pred nama se je prav takrat pokazal kolos lendavskih gor. In da so to prav lendavske gorice, sva spoznala, ko sva zagledala mogočno stavbo gradu in mestece v podnožju.

Verjetno sva izgledala dokaj čudno, kajti Lendavčani so se kar obračali za nama. Če bi se samo Lendavčanke, bi mogoče ostala kakšen dan v Lendavi. Tako pa vam o Lendavi ne morem kaj več napisati. Le to, da sva občudovala lep razgled z gorice, potem ko sva prisopihala na vrh. Tudi pokojni Hadika naju ni sprejel in tako sva po kratkem počitku odrinila. Nova smer — Bukovniško jezero. Tudi ta idilični kraj ne bi opisoval. Vse lepote in privlačnosti tako priljubljene izletniške točke vam naj pričara pričujoča fotografija.

Od Bukovniškega jezera do Sobote pa je kaj kratka pot, če ne verjamete, se prepričajte sami!

Gyoži.

Nogometaši Mladosti iz Centibe

OBCINSKA LIGA LENDAVA

Vodstvo prevzel Graničar

V 12. kolu občinske nogometne lige Lendava je najbolj presenetljivo vodstvo Svobode iz Gaberj, ki je odneslo obe točki iz Petišovca. Zelo zanimivi pa sta bili srečanja med Himom iz Lendave in Olimpijo iz Dolgevasi, katero se je končalo neodločeno ter Graficarjem iz Benice in Mladostjo iz Centibe, katero se je končalo s tesno zmago Graficarja, ki je prevzel vodstvo na tabeli. Moštvo Zvezde iz Doline je brez večjih težav premagalo zadnjega na tabeli Hotiza.

Tabela

Graničar	12	8	2	2	44:19	18
Olimpija	12	8	2	2	35:16	18
Petišovci	12	6	2	4	29:24	14
Himo	12	6	1	5	26:27	13
Mladost	12	5	2	5	39:23	12
Zvezda	12	5	1	6	27:26	11
Svoboda	12	3	1	8	8:33	7
Hotiza	12	1	1	10	11:51	3

Rezultati XII. kola:
Hotiza : Zvezda 1:5
Graničar : Mladost 3:2
Petišovci : Svoboda 0:2
Himo : Olimpija 2:2

OBCINSKA PIONIRSKA LIGA LENDAVA

X. kolo:
Graničar : Mladost 0:1
Petišovci : Svoboda 2:0
Nafta : Olimpija 6:0

Na tabeli vodi Nafta z 20 točkami pred Olimpijo in Mladostjo, ki imata po 10 točk, Petišovci 9 itd.

Prijateljski nogomet:
Nafta : Svoboda B 6:2
Rudar (M. Središče) : Graničar 3:1

9

Kmalu po ustanovitvi športnega kluba Lendava, so v Dolnji Lendavi začeli graditi tudi igrišče, saj so vsa prejšnja leta igrali nogomet na travniku. Igrišče so gradili s prostovoljnimi delom in ob podpori takrat dobro situiranih Lendavčanov, saj je bilo navdušeni za nogomet. Novo igrišče je bilo kmalu dograjeno, saj je bila otvoritev še istega leta — 1935. Na otvoritvi sta nastopili moštvi SK Mure in SK Lendave. Zmagali so nogometaši Mure s 5:2, kar kaže, da so imeli v Murski Soboti v tem času boljše nogometaše. Z ustanovitvijo SK Lendave in otvoritvijo novega igrišča se je v Dolnji Lendavi nogomet začel sistematično razvijati. Nogometaši so se vključili v prvenstveno tekmovanje II. razreda LNP — okroglja Maribor, kjer so vsa prejšnja leta že nastopili nogometaši Mure iz Murske Sobotice. V prvenstvu nobenemu prekmursko moštvo tega leta ni zabeležilo vidnejšega uspeha. Zelo pa se je v tem času razširilo tekmo-

Nogometaši SK Lendave po prvi tekmi leta 1935

ino področje prekmurskih nogometašev, saj so začeli meriti svoje moči z nogometaši, ki so nastopili v I. razredu kot: ČSK iz Čakovca, Jugoslavijo iz Celja, Svobodo iz Varaždina itd.

ga odbora s prostovoljnimi prispevki, raznimi prireditvami, tombolo, plesi in tedenskimi čajankami, pa verjetno niso vštete prostovoljne delovne ure, katerih je bilo prav tako precej. (Nadaljevanje prihodnjic)

Maribora, Vera Kukovič, Pekre 20, p. Limbuš pri Mariboru. M-645

zaposlitve

MLADENICA, 15 do 18 let starega sprejem v službo. Plača po dogovoru. Janez Hübl, Pekarna, Grad. M-660

UPOKOJENEC, starejši, s hišo vrtno in nekaj zemljo, iz okolice M. Sobotice, išče sebi primerno žensko za oskrbo. Naslov v upravi lista. M-663

CEVLJARSKA POMOČNIKA s hrano in stanovanjem v hiši sprejem. Anton Skubic, Ljubljana, Zrinjskega ul., 5 iz Poljanske ceste, desno. M-643

GOSPODINSKO POMOČNICO sprejme uradniška družina v bližini

razno

OPOZORILO TRGOV. PODJETJEM! Opozarjam vsa trgovska podjetja, da mi je bil ukraden ali pa je izgubljen ček št. 828924, izdan v KB v M. Soboti, datiran z dnem 19. avgusta 1964 na ime Stefan Sraka Beltinci 130, zato ga podjetja naj ne vnočijo. V nasprotnem primeru bo nosilo škodo podjetje samo. M-651

JUGOSLOVANSKI POKAL

SOBOTA : SVOBODA 3:1 (0:1)

V tekmi za jugoslovanski pokal se je moštvo Sobotice v nedeljo na svojem igrišču pomerilo z ljubljansko Svobodo.

Na nekoliko blatnem terenu se je najprej znašlo moštvo Svobode, ki je z nekaj zaporednimi napadi nevarno ogrozilo vrata Sobotice. Po več zrelih šansah je uspelo igralcu Svobode Verbiču ukaniti vratarja Sobotice Bavčarja in povesti Svobodo v vodstvo. Igra Sobotice je bila v tem delu mlačna, nepovezana in Svoboda je odšla na odmor z golom prednosti.

V drugem polčasu pa se je stanje na igrišču povsem spremenilo. Ko je namreč Martinuzzi rezultat takoj v začetku drugega polčasa izenačil, je Svoboda zaigrala kot prerrojena in je ves drugi polčas oblegala vrata Jazbinška. Rezultat tega sta bila dva izredno lepa gola Didija in Sarotarja. S tem je bil dosežen končni rezultat 3:1 za Svoboto.

Tako je moštvo Sobotice z zelo dobro igro v drugem polčasu premagalo solidno moštvo Svobode in se uvrstilo v nadaljnje tekmovanje.

Tekmo je pred 500 gledalci dobro sodil Legat iz Maribora.

Pred samo tekmo je predsednik ND Murska Sobotica Rihard Firm predal letošnjemu pokalnemu zmagovalcu Pomurja moštvo Sobotice lep pokal.

E. K.

SOBOTA : SVOBODA 4:4 (4:0)

V prijateljski nogometni tekmi sta se srečali mladinski moštvi Sobotice in Svobode. Tekma se je končala neodločeno 4:4. Za Svoboto so bili uspešni Horvat 2, Martinuzzi in Kerčmar (ml) po enega.

E. K.

PFEIFER IN TEŽAK V ATLETSKI REPREZENTACI?

Pred kratkim so se atleti iz Murske Sobotice udeležili republiškega atletskega prvenstva za posameznike, ki je bilo v Kranju. Nastopili so v konkurenci starejših mladink in mlajših mladincev ter dosegli razveseljive rezultate. Najuspešnejša je bila vsekakor pionirka Miša Pfeifer, ki je v konkurenci starejših mladink v skoku v višino zasedla peto mesto, čeprav je bila najmlajša tekmovalka in njen prvi nastop izven Murske Sobotice: S tem rezultatom pa se je uvrstila med resne kandidate za mladinsko slovensko reprezentanco, ki se bo udeležila šestdesetboja republik, kateri bo 5. in 6. septembra v Skopju. Razen nje je zelo resen kandidat za slovensko atletske reprezentanco tudi Janez Težak in sicer na podlagi doseženega rezultata 2:41,0 na republiškem srednješolskem prvenstvu, ki je bilo v Ljubljani.

Mladi atleti iz Murske Sobotice so bodo 29. t. m. udeležili tudi republiškega prvenstva za posameznike v konkurenci starejših mladincev in mlajših mladink, ki bo v Mariboru in ki bo hkrati služilo za izbiro slovenske mladinske reprezentance. Od murskosobotskih atletov, ki nastopajo za TVD Partizan Murska Sobotica bodo nastopili: Stanko Klepec v teku na 800 m, Miša Pfeifer v skoku v višino, Suzana Zelko v teku na 400 m ter Dragica Kikec v teku na 60 m.

POMURSKA MLADINSKA LIGA

Bivša člana MM lige poražena

V nedeljo je bilo na sporedu prvo kolo Pomurske nogometne lige, ki je prineslo nekaj presnetljivih izidov. Za največje presenečenje je vsekakor preskrbelo moštvo Puconec, ki je v Radgoni premagalo bivšega člana MM lige, moštvo Radgone. Preseneča pa tudi poraz Beltincev v Turiniscu in predaja tekme lanskoletnega pomurskega prvaka Gradbenika s 3:0 v korist Sobotice B. V ostalih srečanjih je novi član pomurske lige, moštvo Bogojina visoko premagalo Salovce, Bakovci v Dobrovniku Brazdo ter Pušča Veržej v Murski Soboti, Ker je vodstvo Veržejja vložilo prostot, bo o izidu tekme Pušča : Veržej odločala tekmovalna komisija.

Rezultati I. kola:

Turnišče : Beltinci 2:1
Radgona : Puconci 2:3
Gradbenik : Svoboda B 0:3
Pušča : Veržej 3:1
Bogojina : Salovci 4:0
Brazda : Bakovci 2:3

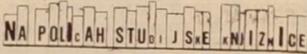
E. K.

Teniški tečaj v Murski Soboti

Tenis je bil pred vojno v Murski Soboti dobro razvita športna panoga. Teniška sekcija pri SK Muri je bila vključena v redno prvenstveno tekmovanje s teniški klubi iz Maribora, Varaždina in Čakovca. Konkurencija je bila zelo močna, saj so zlasti za klube iz Čakovca nastopali nekateri vrhunski igralci kot Punčec in Branović. V tistem času je v M. Soboti redno nastopalo 15 do 20 starejših igralcev okrog 20 mladincev, predvsem iz vrst dijakov in študentov.

Po osvoboditvi se je ta šport v Murski Soboti zanemarljivo, v glavnem zaradi pomanjkanja rekvizitov. Zapuščeno igrišče so zopet na pobudo nekaterih starejših igralcev obnovili leta 1962 na igrišču NK Sobotice, vendar teniško življenje v Murski Soboti še vedno ni zaživelo, ker ni bilo sistematičnega dela z mladino.

Da bi mladino čim bolj zainteresirali za ta lepi »beli šport« in ji nudili vsestransko strokovno pomoč,

DORDEVIC B. Društveno ponašanje dece. Beograd 1961.

POTKONJAK N.: Vaspitanje volje. Beograd 1961.

MATIC M.: Deca sa govornim manama. Beograd 1961.

SMODLAKA V.: Telesno vezbanje malog deteta. Beograd 1961.

MILEMKOVIC R.: Razvijanje smisla za delo. Beograd 1961.

GLORIC B.: Dečja igra i njena vaspitna vrednost Beograd 1961.

LOVRIC M.: Negovanje navika kod mladeg uzrasta. Beograd 1961.

VUCIC M.: Odnos prema omladini u pubertetu. Beograd 1961.

CUNKOVIC S.: LUKIC D.: LOVRIC M.: Sta i kako pričati i čitati deci predškolskog uzrasta. Beograd 1961.

KOJIC B.: ROTH H.: Da li dete treba pre vremena da pođe u školu. Beograd 1960.

MATIC M.: Značaj poverenja u vaspitanju. Beograd 1960.

LUKIC D.: Bajka u životu deteta. Beograd 1960.

RALEVIC Z.: Mere vaspitnog uticanja na dete predškolskog uzrasta. Beograd 1960.

RADOVIC J.: Društveni život današnjeg deteta. Beograd 1960.

IGNJATOVIC S.: Dečja radoznalost i njeno negovanje. Beograd 1960.

ORLOVIC — POTKONJAK M.: Razvijanje dečje samostalnosti u porodici. Beograd 1960.

MIHAILOVIC R.: Deca i novac. Beograd 1960.

JOVANOVIC — STANKOVIC P.: Pomoć deci u korišćenju stampe Beograd 1960.

MITRESKI Kočo A.: Upravljanje i rukovođenje preduzećem. Beograd 1962.

TOMIC T.: Lični dohodci radnika u preduzeću. Beograd 1962.

KOLARIC V.: Ukopan prihod i dohodak preduzeća. Beograd 1962.

JOVANOVIC A.: Politika i organizacija prodaje u preduzeću. Beograd 1962.

NJEGIC R.: Statistika i evidencija u preduzeću. Beograd 1962.

SCHMIDT V.: Slovenščina v naših osnovnih šolah v prvi polovici XIX. stoletja. 1962.

GRAD A.: Notes on the causative use of intransitive verbs in English. 1960.

MILOSAVLJEVIC M.: Troškovi, kalkulacije i cene preduzeća. Beograd 1962.

NIKCEVIC J.: Finansijsko poslovanje preduzeća. Beograd 1962.

KUKOLECA S.: Radni kolektiv kao proizvodni faktor u preduzeću. Beograd 1962.

LAZAREVIC A.: Materijalno snabdevanje preduzeća. Beograd 1962.

RADUNOVIC D.: Obrtna sredstva preduzeća. Beograd 1962.

RACE B.: Bilans i završni račun preduzeća. Beograd 1962.

KOSTIC Z. K.: Analiza poslovanja preduzeća. Beograd 1962.

RANKOVIC Jovan.: Knjigovodstvo u preduzeću. Beograd 1962.

VUCEKOVIC D.: Produktivnost rada u preduzeću. Beograd 1962.

DAUTOVIC M.: Produkcija i njegov položaj u našoj privredi. Beograd 1962.

MARJANOVIC S.: Organizacija i organizaciona struktura preduzeća. Beograd 1962.

PERIC Z.: Planiranje u preduzeću. Beograd 1962.

POPIN M.: Osnovna sredstva preduzeća. Beograd 1962.

RAZPORED NOGOMETNIH TEKEM POMURSKE ČLANSKE IN MLADINSKE LIGE

II. kolo 30. avgusta 1964

Svoboda II : Bakovci
Salovci : Brazda
Veržej : Bogojina
Puconci : Pušča
Beltinci : Radgona
Gradbenik : Turnišče
Svoboda B : Bakovci
Graficar : Radgona
Nafta : Turnišče

Svoboda B : Veržej
Nafta : Graficar

VII. kolo 11. oktobra 1964

Pušča : Svoboda II
Bogojina : Radgona
Brazda : Turnišče
Bakovci : Gradbenik
Salovci : Beltinci
Veržej : Puconci
Brazda : Turnišče
Bakovci : Nafta

VIII. kolo 18. oktobra 1964

Svoboda II : Puconci
Beltinci : Veržej
Gradbenik : Salovci
Turnišče : Bakovci
Radgona : Brazda
Bogojina : Pušča
Turnišče : Bakovci
Radgona : Brazda

IX. kolo 25. oktobra 1964

Bogojina : Svoboda II
Pušča : Brazda
Bakovci : Radgona
Salovci : Turnišče
Veržej : Gradbenik
Puconci : Beltinci
Graficar : Brazda
Bakovci : Radgona
Veržej : Nafta

X. kolo 8. novembra 1964

Svoboda II : Beltinci
Gradbenik : Puconci
Turnišče : Veržej
Radgona : Salovci
Bakovci : Pušča
Brazda : Bogojina
Turnišče : Veržej

XI. kolo 15. novembra 1964

Brazda : Svoboda II
Bakovci : Bogojina
Salovci : Pušča
Veržej : Radgona
Puconci : Turnišče
Beltinci : Gradbenik
Brazda : Svoboda I
Veržej : Radgona

POMURSKA NOGOMETNA LIGA KATASTROFA GRAFICARJA V TURNIŠČU

V prvem kolu pomurske mladinske nogometne lige je Turnišče katastrofalno premagalo Graficarja, medtem ko sta se ostali dve srečanja končali z zmago gostujočih moštvo Svobode B v Lendavi in Bakovec v Dobrovniku.

Rezultati I. kola:
Nafta : Svoboda B 3:5
Turnišče : Graficar 11:1
Brazda : Bakovci 2:3

Občinska liga M. Sobotica

I. kolo:
Dokležovje : Tišina 3:0
Vrelec : Borejci 3:0

Vrelec : Svoboda B 0:0

Občinska pionirska liga M. Sobotica

I. kolo:
Svoboda A : Graficar 9:1

Radio Murska Sobotica

Nedelja, 30. avgusta

6.00 — 11.30 Prenos sporeda RTV Ljubljana; 11.30 — 12.00 Na valu 202; 12.00 — 12.45 Domača poročila; »V nedeljo popoldne« (naš nedeljski intervju, aktualnosti, vedro kramlja nje); 12.45 — 13.30 Oddaja v madžarskem jeziku; 13.30 — 14.15 Prenos sporeda RTV Ljubljana; 14.15 — 15.00 Zeleni ste — poslušajte; 15.00 — 23.05 Prenos sporeda RTV Ljubljana.

Torek, 1. septembra

15.00 — 17.00 Prenos sporeda RTV Ljubljana; 17.00 — 17.15 Domača poročila, športne vesti, kronika; 17.15 — 17.25 Obvestila, zabavna glasba, vmes reklame; 17.25 — 17.30 Aktualnosti in novice iz kolektivov; 17.30 — 17.40 Narodne in domače, za prijetno torokovo popoldne; 17.40 — 18.00 Oddaja v madžarskem jeziku; 18.00 — 23.05 Prenos sporeda RTV Ljubljana.

Petek, 4. septembra

15.00 — 17.00 Prenos sporeda RTV Ljubljana; 17.00 — 17.10 Domača poročila, kronika; 17.10 — 17.15 Obvestila in pregled nedeljskega sporeda; 17.15 — 17.40 Vsega pomalema — za vsakogar nekaj (napotki, reklame, vmes popevke in domače melodije); 17.40 — 18.00 Oddaja v madžarskem jeziku; 18.00 — 23.05 Prenos sporeda RTV Ljubljana.

ZABAVA · PLES · DOMAČE SPECIJALITETE

VESELICE

SREČOLOV · VINO · PIVO · RIBE · BAR

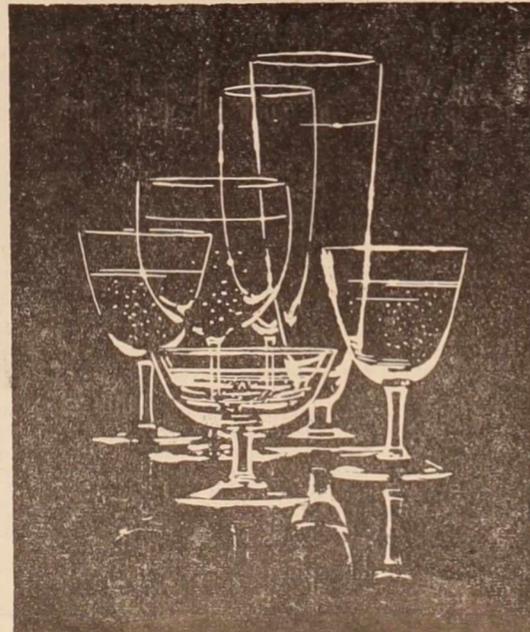
Gasilsko društvo v Mačkovcih bo priredilo v nedeljo, 30. avgusta dopoldne gasilske vaje na domačem družbenem posestvu. Po gasilskih vajah bo veselica. Zabavali vas bodo Veseli fantje. Gostom bo na razpolago tudi sadje. Vabljeni.

TVORNICI FARMACEUTSKIH I KEMIJSKIH PROIZVODA ZAGREB

askorbinska kiselina

VITAMIN C

U VINARSTVU

DOBAR IZGLED
LIJEPJA BOJA
KRISTALNA BISTROCA
DOBAR BUKE
UGODNA SVJEZINA

PLIVA

Ali je delo dimnikarjev pravilno vrednoteno?

Na zborih volilcev in drugih sestankih, pa sicer tudi drugače na raznih razgovorih, se večkrat pojavlja vprašanje, kako je v Pomurju urejena dimnikarska služba. Pri tem se občani najbolj zanimajo za tarifne postavke ter za pravice in dolžnosti dimnikarskega podjetja pri opravljanju dimnikarskih storitev. Zlasti pogosto se med občani pojavlja vprašanje, ali je lastnik oziroma koristnik kurilnih in dimovodnih naprav dolžan čiščenje teh naprav prepustiti strokovno izkušenemu dimnikarju in za te storitve plačati s tarifo določene denarne zneske ali pa lahko naprave očisti sam in se tako izogne dimnikarski tarifi.

Pri odgovoru na to vprašanje je med drugim potrebno omeniti tudi to, da dimnikarska stroka vendarle ni tako enostavna, da bi dimnikarske storitve lahko opravljal kdorkoli. Dimnikarjevo strokovno znanje mora obsegati poznavanje vseh kurilnih in dimovodnih naprav, od navadnega odpadnega ognjišča in štedilnika pa tja do raznovrstnih peči, parnih in navadnih kotlov ter vseh drugih modernih kurilnih naprav. Dimnikarska strokovnost se tedaj ne očituje zgolj s tem, da nekdo zna urediti enostavno dimovodno napravo, ampak mora strokovno izučeni dimnikar biti sposoben ugotoviti eventualne napake na kurilnih in dimovodnih naprav ter pokreniti vse potrebno, da bodo te napake tudi odstranjene.

Kadar kurilne naprave ali dimovodne naprave niso pravilno zgrajene, lahko pride do požara. Do požara pa tudi lahko pride takrat, kadar so sicer kurilne in dimovodne naprave pravilno zgrajene, niso pa redno vzdrževane oziroma čiščene. Zlasti nevarno so saje, ki se nabirajo v dimovodih. Te saje se dokaj rade vnamejo, kadar prileti iskra iz kurišča v dimovod. Gorenje saj v dimniku pa je zelo nevarno za okolico, ker pri tem letijo iskre iz dimnika daleč naokrog. Najbolj nevarno so trde smolnate saje, ker gorijo s plamenom.

Stalna nevarnost, da zaradi kakršnekoli napake na kurilnih in dimovodnih napravah pride do požara, dovolj zgovorno opravičuje odločitev, da čiščenje in kontrola kurilnih ter dimovodnih naprav ne moreta biti prepuščeni stihiji in samovolji lastnikov ali koristnikov teh naprav, da bi leti z njimi ravnali, tako kakor bi jim bila volja. Za učinkovito reševanje tega problema je namreč upravičeno zainteresirana širša družbena skupnost, ki je tudi dolžna organizirati učinkovito požarno-varnostno službo.

Prav zaradi tega interesa širše družbene skupnosti je z republiško uredbo o ureditvi in opravljanju dimnikarske službe določeno, da je potrebno vse kurilne naprave in dimne odvode, ne oziraje se na to, čigava last so, redno ometati in da sme to ometanje opraviti le dimnikar, to je tisti, ki ima predpisano strokovno usposobljenost za opravljanje dimnikarskih storitev. Torej ne vsak posameznik po svoji volji, ampak strokovno usposobljen dimnikar je s to uredbo pooblaščen, da opravlja dimnikarske storitve. V ta namen je z uredbo tudi določeno, da lastnik ali koristnik kurilnih in dimovodnih naprav mora dimnikarju dopustiti ometanje teh naprav. Za tiste, ki dimnikarju ne bi dovolili ometati kurilnih naprav ali dimnih vodov, so v tej uredbi predpisane celo kazni.

Na osnovi Uredbe o ureditvi in opravljanju dimnikarske službe so vse občinske skupščine v Pomurju z ustreznimi odloki predpisale tarife, ki jih je mogoče uveljaviti pri obračunavanju plačila za dimnikarske storitve. S temi odloki je tudi določeno, da je obvezno vse kurilne in dimovodne naprave, ki so v uporabi, ometati vsak mesec. To pomeni, da odločanje glede tega, koliko krat je potrebno ometati v letu posamezne kurilne naprave, ni prepuščeno niti dimnikarskemu podjetju niti lastniku

oziroma koristniku naprav, ampak je to določeno z odlokom. Po določbah teh odlokov je dimnikar dolžan vsak mesec enkrat ometi vse kurilne naprave, ki so v uporabi, lastnik ali koristnik teh naprav pa je dolžan za vsako storitev plačati s tarifo določeno pristojbino.

Precej nejasnosti povzročajo tudi vprašanje, kaj vse spada pod pojem kurilnih in dimovodnih naprav, ki jih dimnikar mora najmanj enkrat v mesecu ometati ali vsaj v določenem času pregledati, da ne bi prišlo do požara. Z republiško uredbo in z odloki občinskih skupščin je določeno, da se za kurilno ali dimovodno napravo šteje vsako navadno odprto kuhinjsko ognjišče z enojnim ali dvojnimi stropom, vse kmečke krušne peči, vse navadne železne in druge peči za ogrevanje prostorov, pekovske navadne in parne peči, vsi pralni kotli in kotli v svinjskih kuhinjah, vse centralne ogrevalne naprave, vsi štedilniki zasebnih gospodinjstev in štedilniki zasebnih gospodinjstev in štedilniki v gostinskih obratih ter zavodih, vsi dimniki, bodisi da gre za plezalne, valjaste ali ozke dimnike, vse dimne cevi iz pločevine ali vgrajene kako drugače v zidu, vsi kanali centralnih ogrevalnih naprav in vse dimovodne naprave pri pekovskih parnih pečeh, velikih štedilnikih in temu podobno. K dimnikarskim storitvam spada tudi izžiganje dimovodnih naprav, katero opravljamo po potrebi.

Vse to kurilne in dimovodne naprave mora dimnikar vsak mesec najmanj enkrat ometati, lastnik ali koristnik teh naprav pa plačati predpisano pristojbino. Le takrat, kadar katero izmed teh naprav ne uporabljamo, je dimnikar ni dolžan ometati. Toda dimnikar je dolžan tudi te naprave občasno prekontrolirati in sme za vsak kontrolni pregled zaračunati 50 % od predpisane tarife.

Z odloki občinskih skupščin je določeno, da je lastnik ali koristnik kurilnih ali dimovodnih naprav dolžan plačati predpisano pristojbo, tudi takrat, kadar dimnikar po njegovi krivdi ne more opraviti obveznega ometanja. Do takih primerov največkrat pride takrat, kadar lastnik oziroma koristnik teh naprav ne dovolji, da bi dimnikar opravil redni pregled ali obvezno čiščenje. Vzroki za take primere izvirajo iz nezadostnega poznavanja že omenjenih veljavnih predpisov ter samovoljnega podcenjevanja dimnikarske službe.

Taki in podobni primeri povzročajo kolektivno dimnikarskega podjetja nepotrebne težave pri izvrševanju njihovih odgovorne naloge. Nobe-nega dvoma ni, da je dimnikarska služba, že po svoji naravi taka, da zahteva od tistega, ki jo opravlja, veliko požrtvovalnosti in telesnega napora. To je namreč terenska služba, ki jo moramo redno opravljati ob vsakem vremenu. Od zime do poletja premrznjenemu in od dežja premočenemu dimnikarju pač ne more biti vseeno, kako ga sprejemajo in kako z njim dneva in dan obiskuje po službeni dolžnosti. Kako lepo in humano bi bilo, če bi se nad vsem tem zamislili tudi oni, sicer redki objestneži, ki tako radi stresajo svojo jezo nad dimnikarjem.

toplote; zato je v neočiščenih kurilnih in dimovodnih napravah poraba kuriva znatno večja;

3. pravilno grajene kurilne in dimovodne naprave so pogoj za ekonomično izkoriščanje kuriva in toplote.

B. ZA POŽARNO VARNOST:

Kurilna in dimovodna naprava je nevarna:

— če stoji na lesenem podu;

ZATO UPOŠTEVAJ:

- ★ — železna ali lončena peč mora stati na negorljivi podlagi;
- ★ — od lesenih delov poslopja mora biti oddaljena vsaj 0,50 m;
- ★ — v prostorih, kjer se pojavlja gorljiv plin in prah, mora biti kurišče izven delovnega prostora;
- ★ — dimovodi morajo biti pravilno staknjeni in ne smejo imeti razpok;
- ★ — prostor pred dimniškimi vratci mora biti vedno čist, prost in tlakovan;
- ★ — dimovodi, ki gredo skozi lesene stene, morajo biti dobro izolirani;
- ★ — provizorni pločevinasti dimnovodi morajo biti speljani v zidan dimnik;
- ★ — dimnovodi morajo biti dobro pritrjeni na dimniško odprtino s pločevinastimi rozetami;
- ★ — kadar dimovoda ne uporabljamo, mora biti zaprt s pločevinastim pokrovom ali zazidan;
- ★ — kurilne in dimovodne naprave morajo biti čiščene in pregledane najmanj enkrat mesečno.

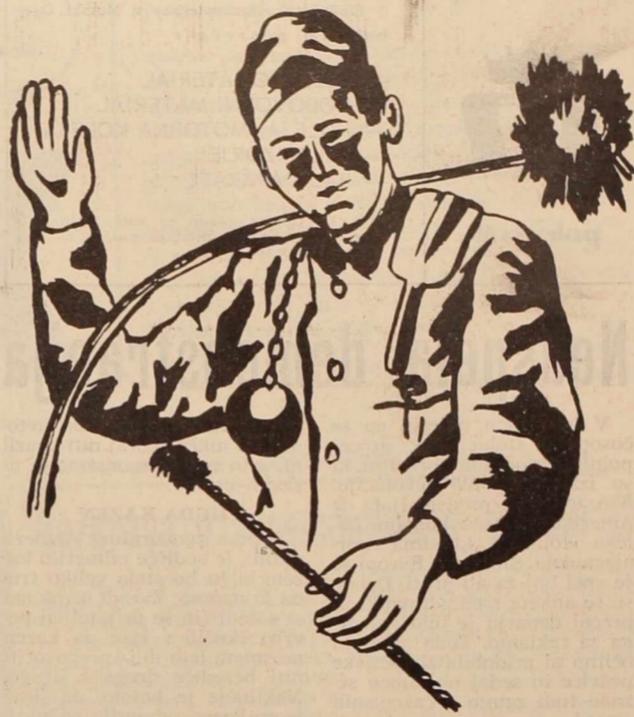
C. ZA PRIJETNO IN ZDRAVO PREGIVANJE:

v stanovanjskih in poslovnih prostorih je potrebno:

- da so kurilne in dimovodne naprave redno in strokovno čiščene in pregledane po dimnikarju;
- da so kurilne in dimovodne ali napake, ki ogrožajo požarno varnost ali življenje prebivalcev, takoj odstranimo.

VSE TO ZAJEMA DELOKROG DIMNIKARSKE OBRTI!

Za podjetje »DIMNIKAR« Beltinci
Otokar Erjavac
direktor

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 28. avgusta — Avguštin Sobota, 29. avgusta — Sabina Nedelja, 30. avgusta — Roza
Ponedeljek, 31. avgusta — Rajko
Torek, 1. septembra — Tilen
Sreda, 2. septembra — Stefan
Četrtek, 3. septembra — Darija

dežurna služba

ZDRAV. POSTAJA M. SOBOTA

28. avgusta — dr. Lopert
29. avgusta — dr. Gruškovnjak
30. avgusta — dr. Gruškovnjak
31. avgusta — dr. Rousova
1. septembra — dr. Lopert
2. septembra — dr. Gruškovnjak
3. septembra — dr. Gregorčeva

KINO

M. SOBOTA — 28. in 30. avgusta jugosl. kinemaskopski film: NEVESINJSKA PUSKA.
31. avgusta in 1. septembra franc. film: RIFIFI PRI ZENSKAH.
LENDAVA — Od 28. do 30. avgusta amer. kinemaskopski western film: NAPAD OB ZORJI.
1. in 2. septembra franc. filmska komedija: AFERA.
RADGONA — 29. in 30. avgusta mehiški barvni film: VIHAR NAD MEHIKO.
2. in 3. septembra švedski film: V SKRIPCIH SPIJONOV.
BELTINCI — 29. in 30. avgusta madžarski barvni film: LEJLA IN GABOR.
CRENSOVCI — 29. in 30. avgusta italijanski barvni kinemaskopski film: KABIRIJINE NOCI.
BUCKOVCI — 30. avgusta nemški film: RDECI KROG.
APACE — 29. in 30. avgusta jugosl. film: NEVESINJSKA PUSKA.
2. septembra franc. film: SOS RADIO TAKSI.

PRODAM

MOTORNO KOLO »Roller Puch«, 150 ccm, (Galeb), odlično ohranjen, ugodno prodam. Tešanovci 53, p. Martjanci. M-678
HISO z gospodarskim poslopjem in nekaj zemlje prodam. Gorica 69, p. Puconci. M-659
BILJARD na luknje in karambol, biljard-električni, avtomatski, prodam po nizki ceni. Vprašajte pri M. Kramerju, Pregljeva 15, Maribor. M-661
ŠTEDILNIK znanke »Gorenje-Velenje«, 1 leto rabljen, ugodno prodam. Ogled pri Petru Rižnarju, Grajska c. 9, G. Radgona. M-662
GRADBENO PARCELO v Rakičanu ugodno prodam. Poizvedbe: Stefana Kovača 8, M. Sobota. M-664
SVEDSKO KUHINJO ugodno prodam. Pavel Skraban, Lendavska 31, M. Sobota. M-640
KOLO, žensko, športno, italijansko, ugodno prodam. Borovnjakova 12, M. Sobota. M-641
M. Sobota. M-641
MOPED, enosedežni, dobro ohranjen, prodam. Petanjci (marof), p. Tišina. M-642

Mali oglasi v Pomurskem vestniku — zelo uspešni posredovalci!

KUHINJSKO IN SOBNO OPREMO, rabljeno, prodam. Cvetkova 15, M. Sobota. M-644
OKNA, rabljena, več vrst, različnih velikosti, lade za moko in kotel za kuhanje perila ugodno prodam. Janez Peček, Cvetkova 8, M. Sobota. M-646
KUHINJSKO POHISTVO ugodno prodam. Poizvedbe pri Francu Kološi, frizerski salon, M. Sobota. M-600
STROJ za mletje sadja na ročni in motorni pogon ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-647
GRADBENO PARCELO v Cankarjevi ulici in strešno opeko, rabljeno, prodam. Zver, Cankarjeva 39, M. Sobota. M-648
STANOVANJSKO HISO, enonadstropno, podkleteno, z vrto, v centru Ljutomeru ugodno prodam. Mož-

no je kupiti samo polovico hiše. Ogled vsak dan po 14. uri. Mi-mica Pfajfar, Rajh Nade 12, Ljutomer. M-650
MOTORNO KOLO NSU, 125 ccm, prodam ali zamenjam za dvosedežni moped. Vegova 11, Murska Sobota. M-652
DVE DVODELNI OKNI, kompletni, 200 x 170, ugodno prodam. Stefan Kerčmar, Mojstrska ulica 11, M. Sobota. M-654
VOZICEK, ročni, nosilnost do 250 kg, prodam. Janez Vučina, Tito-va 18, M. Sobota. M-656
DVOSTANOVANJSKO HISO v Jare-nini pri Mariboru za 1.500.000 din (z ohišnico 30 arav). Eno stanovanje takoj vseljivo. Hiša je ob glavni cesti, 11 km od centra Maribora. Informacije: Fedor Lubinski, veterinar, G. Radgona. M-649

tekme

NEDELJA, 30. AVGUSTA 1964

M. Sobota: ob 13.30 uri Sobota B — Graficar, pion. del. Koblenar; ob 14.30 uri Sobota B — Bakovci, ml. del. Koblenar; ob 16. uri Sobota B — Bakovci, del. Koblenar; Salovci; ob 16. uri Salovci — Brazda, del. Sabo; Verzej; ob 16. uri Verzej — Bogojina, del. Gomboš; Puconci; ob 16. uri Puconci — Pušča, del. Flisar; Lendava; ob 9. uri Nafta — Turnišče, ml. del. Jaklovič; ob 10.30 uri Gradbenik — Turnišče, del. Jaklovič; Beltinci; ob 15. uri Beltinci — Sobota A, pion. del. Banič; ob 16. uri Beltinci — Radgona, del. Banič; Tišina; ob 15. uri Tišina — Vrelec, pion. del. sodnik; ob 16. uri Tišina — Vrelec, del. sodnik; Križevci; ob 16. uri Križevci — Dokležovite, del. sodnik; Rakičani; ob 15. uri Graficar — Radgona, ml. del. sodnik. NP — M. Sobota

NEDELJA, 6. SEPTEMBRA 1964

Turnišče: ob 14. uri Turnišče — Sobota B, ml. del. Banič; Radgona; ob 14. uri Radgona — Nafta, ml. del. Gomboš; ob 15.30 uri Radgona — Gradbenik, del. Gomboš; Murska Sobota; ob 14.30 uri Sobota B — Beltinci, pion. del. Koblenar; ob 15.30 uri Pušča — Beltinci, del. Koblenar; Bogojina; ob 15.30 uri Bogojina — Puconci, del. Kološa (Dubrovnik); Dubrovnik; ob 14. uri Brazda — Verzej, ml. del. Sabo; ob 15.30 uri Brazda — Verzej, del. Sabo; Bakovci; ob 13.30 uri Bakovci — Graficar, pion. del. Senčar; ob 14.30 uri Bakovci — Graficar, ml. del. Senčar; ob 16. uri Bakovci — Salovci, del. Senčar; Moravci; ob 14. uri Vrelec — Sobota A, pion. del. sodnik; ob 15. uri Vrelec — Križevci, del. sodnik; Tišina; ob 15. uri Tišina — Boreci, del. sodnik. NP — Murska Sobota

Prodamo poslovno poslopje

AVTO MOTO DRUŠTVO G. RADGONA bo prodalo na javni licitaciji 6. septembra 1964 ob 9. uri

POSLOVNO POSLOPJE

na Apaški cesti št. 11. Izključna cena je 900.000 dinarjev. Poslopje je primerno za obrtniške poslovne prostore ali za preureditev v stanovanje.

ZDRAVSTVENI DOM V LENDAVI razpisuje naslednje štipendije:

- 1 štipendijo za šolanje na šoli za zdravstvene delavce, za ginekološko-porodniško smer
- 1 štipendijo za šolanje zobarske asistentke

K pravilno kolkovani prošnji je treba priložiti:

1. potrdilo o premoženjskem stanju
2. potrdilo o višini mesečnih prejemkov v skupnem gospodinjstvu

Prošnje s prilogami je potrebno poslati na gornji naslov najkasneje do 5. septembra 1964.

TRADICIONALNA VELIKA TOMBOLA

Nogometnega kluba »Sobota« 6. septembra 1964 na soboškem sejmišču

PRVI GLAVNI DOBITEK V ZNESKU 1.000.000 DINARJEV in še 19 glavnih dobitkov v znesku 1 milijon dinarjev: moped »Colibri T 12«; moped »Colibri T 12«; šivalni stroj »Bagat«; hladilnik »Himo«; električni štedilnik; kavč; radioaparati; hranilna knjižica z vlogo Komunalne banke M. Sobota; moško kolo »Rog«; žensko kolo »Pretis«; žensko kolo »Pretis«; divan; blago za moško obleko (kamgarn); blago za moški zimski plašč; električni kuhinjski; otroško kolo; otroško kolo; plinski štedilnik.

In še 1.000 praktičnih dobitkov v vrednosti nad 700 tisoč din. Tombolske karte so že v prodaji po 200 dinarjev. Obilo sreče vam želi naš bližnji tombola Nogometni klub »Sobota«

SOBE

SOBO oddam moškemu, lahko tudi dijaku. Tomšičeva 34, M. Sobota. M-653
DIJAKINJO sprejemam na stanovanje. Cankarjeva 32, M. Sobota. M-657

Pomen dimnikarske obrti

A. ZA GOSPODARSTVO:

1. z rednim in strokovnim čiščenjem kurilnih in dimovodnih naprav dobimo boljši u-

činek toplote ob manjši uporabi kuriva;
2. saje so slab prevodnik

- ELEKTROMATERIAL
- VODOVODNI MATERIAL
- KOLESA; MOTORNA KOLESA
- TELEVIZORJE
- RADIOAPARATE

Za ugoden nakup se vam toplo priporoča kolektiv prodajalne »Opremetehna«.

Neuspela demonstracija

V letošnjem poletju so se časopisni stolpci kar precej polnili z modnimi norostmi, ki so izzivale pravo revolucijo. Senzacija je predstavljala iz Amerike uvožena kopalna obleka »topless«, ki nima zgornjega dela. Široko po Evropi se je vnel boj za ali proti. Delale so se ankete med zdravniki in precej denarja je bilo vržena za reklamo. Toda moda si očitno ni pridobila življenjske pravice in sedaj ob koncu sezone tudi zginja s časopisnih strani.

Vsekakor pa so vse »junakinje« ki so se pojavile v taki obleki, zbujele veliko pozornost. To kaže tudi ta slika. Neka angleška tovarna avtomobilov je izdelala nov športni avtomobil in kot običajno, so povabili manekenko, da izpopolni vtis. Manekenka se je pojavila v obleki »bez gornjega dela« in v hipu se je nabralo mnogo radovednežev, toda ne zaradi avtomobila, temveč

manekenke. Pravijo, da avtomobila nihče skoraj niti opazil ni, zato tudi demonstracija ni ravno uspela.

HUDA KAZEN

Dvema zgovornima Angležnjama je sodišče odmerilo kazen, ki ju bo stala veliko truda in napora. Zaradi otrok sta si sosedji (in še prijateljici povrh) skočili v lase, za kazen ne smeta leto dni spregovoriti niti besedice druga z drugo. Naključje je hotelo, da jima je to kazen odmerila sodnica. Na leto dni molka obsojeni gospodinji sta plačali tri funte globe in molče odšli.

»Govoriti ne smeta,« je v tej zvezi napisal neki angleški list, »mogoče si bosta pa pisali, kdo ve...«

»Atomski vrt« na robu Zemuna

SPREMEMBE LASTNOSTI RASTLIN POD UČINKOM RADIOAKTIVNIH SNOVI

Na robu Zemuna, pri inštitutu za uporabo jedrske energije v kmetijstvu, živinoreji in gozdarstvu, bo nenavaden botanični vrt z imenom »gama polje«, kjer bodo rastline skupinsko izpostavljene sevanju z namenom, da bi povzročili določene spremembe v njihovi rasti, podobi in značilnostih. Cilj je na dlani: izboljšati to ali ono lastnost gospodarsko najpomembnejših sort in vrst poljskih in gozdnih rastlin.

»Gama polje« sodi med najpomembnejše objekte triletnega programa »Jedrske razis-

kave in usposabljanje kadrov v kmetijstvu«, ki so ga pred letom dni podpisali predstavniki naše države in strokovnjaki posebnega sklada OZN. Mednarodna agencija za atomsko energijo spremlja uresničevanje tega programa.

Po načrtih, ki so že pripravljene, bodo zgradili »gama polje« v neposredni bližini laboratorijev inštituta. Polje bo okroglo (premer 100 metrov), v sredini bodo naprave s cezijem 137, virom radioaktiv-

nega sevanja (200 curiejev).

Hkrati že pripravljajo načrte za najbolj zapleten objekt v okviru tega programa, za tako imenovani fitotron, ki v posebnih rastlinjakih zelo natančno uravnava podnebje (temperatura in vlažnost zraka, osvetlenost itd. Ker predvideva program tudi raziskave na področju živinoreje, bodo zgradili v bližini inštituta paviljon za patologijo domačih živali.

Na inštitutu pravijo, da so v prvem letu triletnega programa v glavnem prenavljali načrte za nove, hkrati pa sestavljali programe za raziskave na posameznih področjih in tudi že začeli raziskovati skupno s tujimi strokovnjaki, izvedenci Mednarodne agencije za atomsko energijo, ki so se vsak nekaj mesecev mudili v naši državi.

STROKOVNJAKI O VREMENU:

Zakaj nevihte popoldne?

Pravzaprav se vreme običajno poslabša v popoldanskih urah. Ta pojav pa v bistvu ni nič čudnega, čeprav je zelo zanimiv, pravijo strokovnjaki, ki proučujejo vreme. Pravijo, da se res vreme poslabša običajno popoldne, včasih pa nevihte tudi nekoliko zakasnjeno in se razbesnijo šele v večernih urah.

Pojav je možno razložiti, če spremljamo nastajanje oblakov od začetka. Začetek pa je takrat, ko je sonce visoko na nebu, to je okrog poldne. Neurja z grmenjem se najprej pojavljajo v hribovitih predelih, kjer se zrak na južnih pobočjih segreje. Ta vroči zrak se hitreje dviga in hitro hla-

di ter ustvarja nevihtni oblak. Če je pa v zraku zadosti vodnih hlapov, pa nastanejo črni oblaki (kumulusi) s svetlimi, s soncem obsijanimi glavami. V teh oblakih je mnogo vode in ledu in ko dosežejo najvišjo stop. razvoja, postanejo njihove svetle glave motne. Pojavijo se prvi bliski, ki v obliki strele udarjajo v zemljo. Hkrati začne deževati in če je neurje močnejše, padati tudi toča.

Zaradi dežja, toče in verjetno tudi zaradi vdora hladnega zraka, kar se pogosto dogaja ob takih pojavih, se spodnji sloji atmosfere zelo hitro ohladijo. To ohlajevanje v bistvu vpliva tudi na razvoj neurij z grmljavinami.

V naši državi se take nevihte najčeste pojavljajo v Alpah ter v dinarskem gorskem sistemu. To se ne dogaja vedno na istem mestu, temveč je odvisno od smeri gibanja zraka. Ta neurja lahko izzovejo nove, še večje nevihte, ki jih spremlja vihar.

Neurje se širit - veliko hitrostjo (okrog 40 km na uro) in traja od večernih ur, dokler se spodnji sloji zraka ne ohladijo in tako preprečijo nastajanje oblakov.

S sistematičnim proučevanjem teh sprememb v atmosferi so ugotovljene pomembne značilnosti, s pomočjo katerih bi v nekaterih predelih napovedali nevihto točno ob uri, trdi beograjski univerzitetni profesor dr. Marjan Čadež. Če bi pa preko radia še obveščali o prihodu neviht, pa bi se lahko izognili marsikateri nesreči in tudi večjim škodam.

PASJA NAGRADA

Svojevtrstno presenečenje so si izmislili prireditelji mednarodne pasje razstave, ki bo novembra v Aalborgu na Danskem: enega izmed najbolje ocenjenih četveronogih prijateljev človeka čaka nagrada v podobi stebra za ulično svetilko, ki ga bo pasji gospodar vzel s seboj in ga postavil na primeren kraj, tako da se »kužek ne bo več v zadregi oziral za nečim, kar je treba podpreti.«

DRAGOCENI DOKUMENTI NA ČEŠKEM

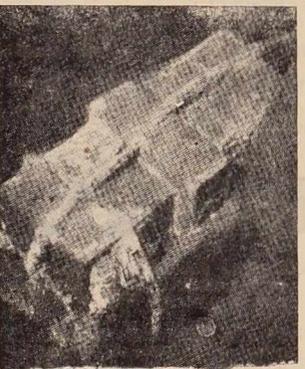
Tajni arhiv v jezeru

O raznih na dno morja spušenih zakladih kroži mnogo verzij. Posebno pozornost pa vzbujajo zaboje, ki so jih nemški nacistični veljaki ob umiku spuščali na skrivna mesta v morjih in jezerih. V teh zabojih se po domnevah skrivajo dragocenosti, ki so jih napopali v okupiranih deželah in tajni dokumenti. Raziskovanja v avstrijskem jezeru Toplitz niso rodila uspeha, sedaj v okolici Korzike spet iščejo take zaboje.

Ko je televizijska ekipa iz Prage odšla v Sumavo, da bi posnela film o Črnem in Hudičevem jezeru, noben ni slutil, da jih čaka senzacionalno odkritje. Komaj so se potapljajči spustili v Hudičevo jezero, so v globini pet do deset metrov našli na dnu jezera kovinske zaboje povezane s kablji in okrog njih kockasti eksploziv.

Strokovnjaki, ki so hitro prišli iz Prage, niso mogli takoj dvigniti zaboje, ker se je vreme naglo poslabšalo. Zato so vsi odšli na Črno jezero, kjer so lahko delali. Toda tudi tu so našli podobne zaboje zavarovane z eksplozivom. Dvignili so jih z dna in odnesli v Prago, kjer strokovnjaki sedaj proučujejo vsebino. Sporočili so, da so v njih tajni nemški arhiv iz druge svetovne vojne.

Koncem vojne so okolico Črnega jezera popolnoma blokirali esesovci, ker je bil tu glavni štab nacističnega letalstva. Hkrati so pa v hotelu

»Riksi«, ki je prav tako ob Črnem jezeru, bili tajni sestanki nacističnih poglavarjev. Vse to daje slutiti, da so najdeni arhivi izredno pomembni.

Vera vidi skozi zid

Vera Petrovna iz Volgograda »vidi« tudi skozi trdna telesa, kot na primer skozi zid ali les. To je tretji čudež izven

mrežičnega vida, ki so ga opazili v SZ.

Moskovski znanstveniki, ki so prišli raziskovat pojav, so ugotovili, da je ženska normalna in zdrava. Sesti čut pa je čudežen.

Ženska je povedala tole: Menila sem, da sem normalna in da vidijo vsi tako kot jaz.

Novinarji so na njej preizkusili najbolj različne poizkuse. Vse je odlično prestala.

Strokovnjaki pa pravijo: »To je ostanek sposobnosti iz prazgodovinske dobe.

KOLIKO STANE ATOMSKA BOMBA?

Pred kratkim so v Washingtonu prvič objavili ceno atomske bombe skupaj z detonatorjem. Po tem sporočilu stane atomska bomba moči dveh megatonov 600.000 dolarjev (450 milijonov dinarjev).

Podoficir je še nekaj časa listal po papirjih, nato jih je zložil in jih vrnil Bračku.

»Hvala,« je rekel tako, kakor je govoril že ves čas in malomarno privzdignil prste k jekleni čeladi.

Bračko je samo pokimal, kajti bal se je še karkoli reči, da ne bi vojaki opazili drhtenja v glasu, ki ga je ves čas premagoval z največjo težavo.

Odšli so in nihče se ni več zmenil zanje.

Tudi Bračko ne. Napetost je popustila. Z njegovim telesom je bilo sedaj približno tako kakor z umirjeno fračo, s katere je pravkar odletel kamen. Šele zdaj je čutil, da ima čelo rošno, in potegnil je robček iz žepa in se obrisal. Potem je izpil pivo in pomislil, da je sedaj svoboden, in ne samo sedaj, ta trenutek, temveč da bo svoboden še naprej, da bo lahko mirno nadaljeval pot in da ga ne bodo lovili. Papirji so torej v redu. François je moral imeti odlične zveze, je pomislil, in ni se zmenil za natakario, ki je šla mimo in gledala sedaj še bolj prijazno, kakor da je odleglo tudi njej. Ampak Bračko je ni videl. Bil je še preveč zaposlen s tem, kar se je zgodilo pravkar in s tem, kar se bo še zgodilo. Pot do Celovca mu je odprta in lahko se bo vozil tako, kakor se vozijo drugi.

Plačal je in odšel in niti pomislil ni, da bi lahko prešpal tu, v Münchenu, mogoče celo pri tej natakario, ki je z odkritim obžalovanjem gledala za njim, ko je odhajal skozi vrata.

Zavedal se je, da je najbolje, če odide čimprej. Kljub temu, da ima papirje v redu, je bolje, da odide. Pri Nemcih nikoli ne veš, kako je. Pri tem se izmuzneš, mogoče te je izpustil celo namerno, drugi te bo prijel. Kaj, če ga tisti hladni podoficir ni spregledal? Zdej se mu je zdelo, da ga je pogledal pomenljivo in skoraj s podsmehom, ko mu je vrnil listine in rekel tisti svoj službeni »hvala«. Kaj, če ga je izpustil zavestno? Zato, da ga bi potem zasledovali in morda odkrili še tisto, kar želi? Ali ga je resnično izpustil? Toda, bilo je manj verjetno, skoraj neverjetno. Mogoče je sicer, da so tudi v Nemčiji, v njeni vojski, ljudje, ki ne odobravajo tega, kar se sedaj dogaja v Nemčiji. Spomnil se je Kurta Gellerja. Kaj bi storil, če bi bil v položaju, kakor je bil ta podoficir, in če bi zaslutil, da nekaj ni v redu z njegovimi papirji? Kaj bi storil? Bi se povzpел do plemenitega dejanja?

Hodil je po ulicah in iskal kolodvor in iskal odgovor na vprašanja, ki si jih je zastavil. Bilo bi čudno, če bi to storil nemški podoficir ali če bi to storil Kurt Geller. Ampak, ljudje so čudni. Pravzaprav nikoli ne veš, kako se bo nekdo obnašal v določenem trenutku, v določenem položaju. Zdi se ti, da ga imaš analiziranega do podrobnosti, lahko imaš njegovo notranjost, njegov značaj, seciran do najmanjšega vlakna. Ko pride do dejanja pa stori isti človek popolnoma nasprotno od tistega, kar si mislil, da bo storil, za kar si bil prepričan, da bo napravil. Ali ni tako tudi z njim? Kdo bi lahko pričakoval, da bo on, ki so ga imenovali »tiha voda«, sposoben napraviti nekaj takega, kar dela sedaj že nekaj dni, že nekaj tednov? Če bi kdo prerokoval pred leti, bi se najbrž vsi smejali. Da, ljudje so čudni!

Glavno postajo je našel, potem ko je nekajkrat vprašal mimoidoče.

Bila je polna ljudi, največ je bilo vojaštva, dopustnikov, takih, ki so bili premeščeni ali dodeljeni v druge enote, bolni in ranjeni. Bilo je tudi nekaj civilistov. Postaja je bila bolj podobna vojaškemu taborišču kakor kolodvoru.

Do odhoda njegovega vlaka je imel še pol ure časa. Najprej si je oskrbel vozno karto za brzi vlak. Potem je preiščeval, ali naj stopi v čakalnico, ali naj raje postopa okoli. Ni se počutil varnega, kljub temu, da je nastopal v vlogi inozemskega tehnika, ki dela v vojni industriji. Papirji so bili odlični, toda Bračko je vedel, da ni mogel spremiti, zunanosti, čeprav ga je civilna obleka in potovanje pod vlakom spremenilo precej. Na postaji gotovo mrgoli gestapovcev in drugih vohunov. Mrzil je to vrsto ljudi od takrat, ko je prišel prvič v stik z njimi. Spomnil se je, da so ga klicali na Gestapo že kmalu zatem, ko je nemška vojska zasedla njegovo mesto. Ni vedel, zakaj ga kličejo in tudi tega ni vedel, kakšni so ti ljudje. Samo slisal je že o njih. Ampak ko je prišel po dolgem čakanju v pisarno, so mu takoj ponudili stol in celo cigareto, četudi takrat še ni kadil. Potem ga je začel izpraševati eden izmed njih. Bil je mlad, prikupen človek, čeprav ne lep. Imel je tenke ustnice in zelo bele zobe za njimi. Toda, oči! Bile so sivkasto zelene barve, vendar bolj sive kakor zelene, podobne vrsti jekla. Z njimi je vrtal vanj, vrtal, da je Bračko mislil, prišel mu bo do srca, dalje, kakor je kdajkoli do tedaj prišel celo sam. Bračko se je zdelo, da je njegov pogled zelo zelo tenek nožec z izredno ostrim rezilcem, s katerim je mogoče odpirati tudi najtrše tvarine. Njegove oči niso bile niti za hip pri miru. Nprestanost so delovale, hitele iz ene na drugo stran, se povešale in zopet dvigale. V teh očeh ni bilo ničesar. To je Bračko čutil. Nič človeškega. Zdele so se mu kakor mehanizem, stroj, ki ga poganja zopet neki drugi stroj. Bile so kakor kovina in njegov pogled se je od njih odbil kakor žoga od stene. »Da, kako hladno je biti kifelj!« Potem so tiste oči spraševale, in ko je rekel, da ni bil, če je bil pri Orlih, in ko je zopet rekel, da tudi pri njih ni bil, so ga spraševale, če se ni udeleževal nikjer in če se je udeleževal morda njegov oče, in ko jim je odgovoril, da je oče delavec in da je mati s kmetov, so oči nehale vrtati v to smer in so si izbrale drugo. Kakšne sošolce je imel in kakšnega prepričanja so bili in če so imeli Nemce radi ali jih niso imeli radi, in kako so se pisali tisti, ki so Nemce sovražili, in vrtanja ni bilo konec in ga ni hotelo biti, dokler ga jezna roka, ki je tudi sodila k tistim očem, ni trdo prijela in ga postavila pred vrata.

Pogledal je na veliko uro. Kazala je dvaindvajset in petdeset minut. Čez deset minut odpelje vlak.

Mravljišče na kolodvoru je naraslo v zadnjih minutah. Od nekod so se valili ljudje in vojaki, največ vojaki s plinskimi maskami na hrbtih, ki so jim udarjale ob hoji po telesu in poznavale sem in tja. Vseposod so veli e puščice kazale v smer podzemje, ob njih pa je pisalo Luftschutzraum.* Na stebrih so viseli različni plakati, največ je bilo med njimi takih, ki so kazale obris moža s klobukom in je pisalo spodaj »Feind hört mit.«** V kioskih so prodajali časopise in Bračko je mislil, da ne bi bilo slabo, če bi kupil nekaj zadnjih številčk časnika »Völkischer Beobachter.« Prodajalka mu jih je dala, ne da bi ga pogledala in tudi denarja je sprejela, ne da bi pogledala, koliko ji je Bračko dal. Bilo je nekaj več, kolikor je veljalo, ampak Bračko ni zahteval drobiža nazaj.

Brez naglice se je napolnil proti ozkemu prehodu, ki je dovoljeval nadaljevanje poti pravi vlakom. Ob njem je stala vojaška straža, zopet taki čeladasti možje, kakor so bili tisti v restavraciji. Toda Bračka ni ustavil nihče, zato je mirno šel skozi prehod in čez nekaj trenutkov je že sedel v kupeju, ki je bil prazen.

Pogreznil se je v naslonjač in takoj zaspal.

(Nadaljevanje prihodnjik)